

KOMPOSITIO

14

Taidemusiikkistriimit

*Läsnäoloa julkaisualustan
ehdoin*

21

Silkkirumpu

*Kielen ja musiikin
symbioosi*

24

Porttia vartioimassa

*Nuottikustantaminen
on liiketoimintaa
ja kulttuurityötä*

KOMPOSITIO

2020

Julkaisija
Suomen Säveltäjät ry

Toiminnanjohtaja
Vappu Verronen

Päätoimittaja
Merja Hottinen
merja.hottinen@iki.fi

Toimitussihteeri
Hanna Isolammi
hanna.isolammi@gmail.com

Ulkoasu
Antti Kangassalo / farm.fi

Kansi
Juhani Räisänen
Väliaikoja, 2019
tietokonegrafiikka.

Juhani Räisänen (TaT) on kuvataiteilija, kirjoittaja ja muusikko. Hän kehitti sähköisen sormina-soittimen osana väitöstutkimustaan Aalto-yliopistoon vuonna 2011. *Väliaikoja*-teos on valmistunut Saaren kartanon residenssissä vuonna 2019.

Paino
Topnova Oy

ISSN 1799-8433
ISSN 1799-8441 (verkkoversio)

Kompositio verkossa (pdf)
composers.fi/kompositio-lehti

Kompositio on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n jäsen (kultti.net)

suomen
säveltäjät | 75
vuotta

Suomen Säveltäjät ry (perustettu vuonna 1945) on aatteellinen yhdistys, jonka jäsenistönä on vakavan musiikin parissa työskenteleviä säveltäjiä. Yhdistys toimii eri puolilla maata ammattiaan harjoittavien jäsentensä keskinäisenä yhdyssiteenä. Se valvoo ja tukee säveltäjien taiteellisia, ammatillisia ja taloudellisia etuja sekä edistää maan luovaa säveltaidetta. Suomen Säveltäjät ry osallistuu toimintakenttäänsä liittyvien organisaatioiden toimintaan, ottaa kantaa ajankohtaisiin kulttuuripoliittisiin kysymyksiin ja edistää suomalaisen musiikin esittämistä, levyttämistä ja kustantamista. Yhdistys järjestää jäsenilleen koulutustilaisuuksia yhdessä eri alojen asiantuntijoiden kanssa.

composers.fi/tietoa-meista

Suomen Säveltäjät ry
Urho Kekkosen katu 2 C, 00100 Helsinki
saveltajat@composers.fi
puh. 09 445 589

composers.fi
facebook.com/suomensaveltajat

Toimisto
Toiminnanjohtaja: Vappu Verronen
Toimistovastaava: Tiina Turpeinen

Hallitus
Antti Auvinen, puheenjohtaja
Olli Virtaperko, varapuheenjohtaja
Sanna Ahvenjärvi
Maija Hynninen
Markku Klami
Veli Kujala
Paola Livorsi

MAARIT KYTÖHARJU

8

Madetoja-palkinto Anu Komsille

"Taide on se, joka erottaa meidät eläimistä, ja uteliaisuus sekä uuden keksiminen kuuluvat ihmisyyteen. Musiikissa on valtava uudistumisen voima, sen pitää jaksaa hämmästyttää!" Anu Komi nosti puheessaan esiin taiteen tekemisen merkitystä.

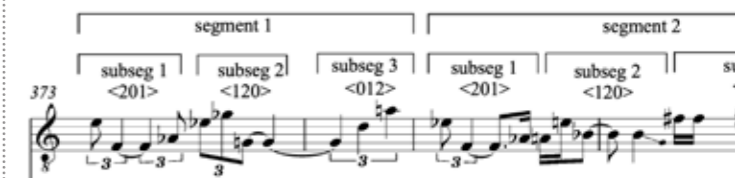

HETA AHON MUSIIKIVIDEO

14

Taidemusiikin digiloikka

Taidemusiikin striimauksen suurin haaste ei liity tekniikkaan, vaan median vaihtumiseen. Myös striimatussa konsertissa on kuitenkin mahdollista tavoittaa kollektiivisen osallisuuden ja nyt-hetken kokemus.

21

Kielen ja musiikin symbioosi

Inkeri Jaakkola on tutkinut väitöskirjassaan Paavo Heinisen *Silkkirumpu*-oopperan kerronnan keinoja ja erityisesti tekstin ja musiikin vuorovaikutusta.

10

Suomen Säveltäjät 75 – juhlaconsertti

Säveltäjäyhdistyksen juhlaconsertti järjestettiin Helsingin Musiikkitalossa 2.10.2020. Samana päivänä nostettiin mediassa esille säveltäjän työtä. Miltä näyttää säveltäjän arki ja juhla kuvin ja sanoin?

HEIKKI TUULI

Nuottikustantaja uskoo edustamiensa teosten taiteelliseen arvoon

Uudessa Porttia vartioimassa -juttusarjassa paneudutaan valintaprosesseihin, jotka vaikuttavat säveltäjän työhön ja sen näkyvyyteen. Ensimmäisenä aiheena on nuottikustantaminen.

18

Musica nova Helsinki 2021

Helmikuussa 2021 järjestettävän Musica nova Helsinki -festivaalin teemana on polytopia. Pandemian keskellä järjestettävä festivaali pyrkii kohti uusia esittämisen ja yleisön kohtaamisen tapoja.

Pääkirjoitus

ARVOJA JA VALINTOJA

Yhdistyksen juhlavuosi antaa hyvän tilaisuuden muistuttaa mieleen, mistä kaikesta säveltäjänä toimimisessa on kysymys. Kysymys on enemmän kuin vain työstä: kysymys on arvoista, vakaumuksesta, rohkeudesta ja aatteesta. Kysymys on myös intohimosta.

Nämä kaikki näkyvät säveltäjien tekemisissä valinnoissa, olipa kyse sävellyksestä, esteettisistä päätöksistä tai poliittisesta agendasta. Joudumme päättämään, millaista musiikkia haluamme pohjimmitaan säveltää. Joudumme myös tekemään valintoja siitä, millaisessa musiikillisessa ympäristössä haluamme työskennellä ja rakentaa merkityksiä, tai miten turvaamme tulevaisuutta ammattikuntana.

Totutusta poikkeavat esteettiset valinnat kehittävät luovaa säveltaidetta ja luovat diversiteettiä taidemusiikin kenttään. Ne tekevät taidemusiikista ajassa elävän, jatkuvasti muuntautuvan taidemuodon. Elinvoimainen säveltaide on myös vuorovaikutuksessa aikamme ja yhteiskuntamme erilaisten ilmiöiden kanssa, ja dynaamisuuteen kuuluu se, että on erilaisia tapoja säveltää musiikkia. Tästä syystä diversiteetti ei ole ainoastaan tavoite, vaan taiteen elinehto.

Suomen Säveltäjät on kaikessa toiminnassaan sitoutunut siihen, että

yhdistyksessämme toimivat moninaiset ryhmät ja näkemykset ovat yhtä arvokkaita. Tätä tulee vaalia, ja sen eteen on tehtävä työtä.

Aatteen merkitys ulottuu vahvasti myös tekijänoikeuteen, onhan Teostokin sääntömääräisesti aatteellinen yhdistys. Tekijänoikeus rakentaa sillan teoksen ja sen säveltäjän välille. Taloudellisen merkityksen keskeisyydestä huolimatta säveltäjän ensisijainen intressi ei useinkaan ole taloudellinen. Taustalla on voimakas halu ja intohimo sisältöön – musiikkiin.

Toimintaympäristön muuttuessa säveltäjät pohtivat yhdessä Teoston ja sen jäsenjärjestöjen kanssa, miten tämä vaikuttaa Teoston strategiaan. Eri oikeudenhaltijaryhmillä on omat ominaispiirteensä, tarpeensa ja tavoitteensa, mutta strategiassa on huomioitava koko monimuotoisen oikeudenhaltijayhteisön etu. On löydettävä tasapaino, pienin yhteinen nimittäjä, erilaisten vakaumusten, aatteiden, arvojen ja arvoketjujen välillä.

Yksi käsillä olevista muutoksista on Euroopan Unionin tekijänoikeusdirektiivi, joka tulee sisällyttää osaksi kansallista lainsäädäntöämme vuonna 2021. Taiteilijoiden kannalta on tärkeää, että Suomi implementoi direktiivin niin, ettei tekijä- ja tekijänoikeusmyönteisyys laimene. Se vastaa myös direktiivin henkeä: tekijänoikeuden vaalimista

ja oikeudenhaltijoiden – ei palveluntarjoajien – suojelemista.

Yhdistyksen hallinnon näkökulmasta päättyvä vuosi on ollut muutosten vuosi. Uusi toiminnanjohtaja on aloittanut työnsä. Tämä on valtavan merkityksellistä yhdistyksellemme. Käytännössä yhdistyksen kyvykkyys ja toiminnan relevanssi yleisesti ovat pitkälti sidoksissa siihen, millainen osaaminen ja kokonaisvaltainen ymmärrys toimialasta toimistostamme löytyy.

Tulevana vuonna hallintoa tullaan kehittämään entisestään. Edessä on myös valintoja sen suhteen, mitä toimintoja pidetään kaikkein tärkeimpinä. Näistä myös jäsenet pääsevät kertomaan mieliteensä tulevissa jäsenkyselyissä.

ANTTI AUVINEN
Suomen Säveltäjät ry:n hallituksen puheenjohtaja

MAARIT KYTÖHARJU

SUOMEN SÄVELTÄJÄT RY
ON OSALLISTUNUT
MUIDEN TAITEILIJAJA
EDUNVALVONTAJÄRJESTÖJEN KANSSA
YHTEISTYÖSSÄ MUUN MUASSA
SEURAAVIIN VETOOMUKSIIN,
KANNANOTTOIHIN
JA KAMPANJOIHIN:

Music Finlandin koordinoima ”Musiikkialan kriisi- ja elvytyspaketti”
➔ musicfinland.fi > kuulumisia > musiikkialan kriisi- ja elvytyspaketti

Lyhty ry:n koordinoima ”Luovan työn tekijät tasa-arvoiseen asemaan työttömyysturvassa”
➔ lyhtyprojekti.fi > uutiset > Korona nosti ongelmat dramaattisesti esiin: Adressi luovan työn tekijöiden työttömyysturvasta ministerille

Taiken koordinoima Reilun taiteen manifesti – kampanja taiteilijoiden reilujen palkkioiden puolesta
➔ reiluntaiteenmanifesti.fi

Toimenpide-ehdotus taiteilijoiden sosiaaliturvauudistukseen
➔ composers.fi > uutiset > Taiteilijajärjestöt ottavat kantaa taiteilijoiden sosiaaliturvan puolesta

Lausunto Kymi Sinfoniettan toiminnan jatkumisen puolesta

Lisäksi Suomen Säveltäjät ry on ollut kuultavana ministeri Annika Saarikon kulttuurialan ”pyöreässä pöydässä”.

Pohjoismaiset musiikkipäivät huhtikuussa 2021

Tämän vuoden Pohjoismaiset musiikkipäivät on peruttu, mutta kevään 2021 suunnittelu on hyvässä vauhdissa. Vuoden 2021 festivaali järjestetään ensimmäistä kertaa Fär-saarilla Tórshavnissa 14.–17.4.2021.

Fär-saarten säveltäjäyhdistys Felagið Føroysk Tónaskøld on tuore jäsen pohjoismaisten säveltäjäyhdistysten joukossa, ja sen ohella vuoden 2021 festivaalia ovat järjestämässä Tanskan säveltäjäyhdistys ja Fär-saarten Pohjolan talo.

Tórshavnin festivaalin musiikkiohjelmistossa on erityinen painotus näyttämölliseen ja urbaanin tilan äänitaiteeseen. Sen lisäksi tapahtumassa on nuorten ja lasten työpajoja ja projekteja, pohjoismaisen sävellyspedagogiikan seminaari sekä elokuvaan liittyvää tarjontaa.

Musiikkipäivien teemoiksi on valittu juuret, yhteisöllisyys itsensä kohtaamisena toisten kautta sekä paikallisuuteen ja globaalisuuteen liittyvät painotukset. Tapahtuman ohjelma julkaistaan alkuvuodesta 2021. Fär-saarten musiikkipäivien jälkeen Islanti järjestää festivaalin loppuvuonna 2022.

Opus 1 in English

Opus 1 – composition pedagogy materials databank was published in Finnish in autumn 2018. A partial version in English is now available, and Swedish version will be added during the autumn 2020.

Opus 1 is a package for any institution or teacher providing music education, with inspiring insights into introductory teaching of composition and a diverse range of composition assignments particularly suitable for group tuition, small group tuition and individual tuition at music institutes.

The English translations are made by composer **Jaakko Mäntyjärvi**.

➔ opus1.fi/en/

Säveltämisen opetussuunnitelma-suositus

Suomen Säveltäjien opetussuunnitelmatyöryhmä on laatinut opetussuunnitelmasuosituksen taiteen perusopetukseen. Suosituksen tavoitteena on yhtenäistää säveltämisen opetusta valtakunnallisesti, kannustaa lapsia, nuoria ja aikuisia säveltämään ammattitaitoisien säveltäjien opetuksessa sekä tarjota oppilaille valtakunnallisesti yhdenvertaiset mahdollisuudet kehittää ja syventää omaa musiikillista ilmaisuaan säveltämällä. Työryhmän jäsenet ovat **Sanna Ahvenjärvi**, **Markku Klami**, **Tapio Lappalainen**, **Minna Leinonen** ja **Pasi Lyytikäinen**.
➔ opus1.fi/ops/

Kokonainen-festivaali hakee residenssisäveltäjää

Kokonainen-festivaali hakee kilpailulla residenssisäveltäjää vuosiksi 2021–2023. Musequal Composer Competition -kilpailu on avoin kaikenikäisille säveltäjille kaikista kansallisuuksista.

Kilpailusävellyksenä on vapaavalintainen noin 10 minuutin mittainen kamarimusiikkiteos 2–4 soittimelle. Käytettävissä olevat soittimet: 1 viulu, 1 alttoviulu, 1 sello, 1 piano.

Sävellyksen ei tarvitse olla kilpailu varten sävelletty eikä aiemmin esittämätön. Sävellyksen täytyy olla akustinen. Viimeinen hakupäivä on 31.12.2020. Hakuohjeet ja lisätiedot:

➔ kokonainenfestival.fi/composer-competition

JUKKA TIENSUULLE WIHURIN SIBELIUS-PALKINTO

SOFIA OKKONEN & WIHURIN RAHASTO

Wihurin rahaston kansainvälisen Sibelius-palkinto on yksi suurimmista ja arvostetuimmista klassisen musiikin palkinnoista. Tuorein palkinnonsaaja Jukka Tiensuu (s. 1948) on yksi kansainvälisesti tunnetuimmista suomalaisista säveltäjistä. Hän on opiskellut muun muassa Sibelius-Akatemiassa ja Juilliard Schoolissa. Tiensuu on palkittu Erik Bergman-palkinnolla (1996), Teosto-palkinnolla (2004) ja säveltaiteen valtionpalkinnolla (2012).

Wihurin rahaston hallitus jakaa palkinnon asiantuntijalautakunnan ehdotukseen perustuen kansainvälisesti tunnetuille ja tunnus-tetuille säveltäjille. Ensimmäinen Sibelius-palkinto jaettiin vuonna 1953 Jean Sibeliukselle, ja edellisen palkinnon sai eteläkorealainen Unsuk Chin vuonna 2017. Tiensuu on järjestyksessä 19. Sibelius-palkinnon saanut säveltäjä.

”TIENSUU

ON KYENNYT LUOMAAN RIKKAAN, TUNNISTETTAVAN JA OMAPERÄISEN MUSIIKILLISEN ILMAISUN.”

aikaan hänen musiikissaan on kuultavissa taidemusiikin monien traditioiden perinpohjainen tuntemus. [- -]

Aktiivisen ja kasvavasti kansainvälistä huomiota keräävän sävellystyön ohella Tiensuu on toiminut myös esiintyvänä musikkona ja opettajana. Hän on vaikuttanut pysyvästi Suomen musiikkielämään ja ollut perustamassa Helsinki Biennalea (nykyisin Musica nova Helsinki) sekä Viitasaaren Musiikin aika -festivaalia, joista kumpikin on nykyisin kansainvälisesti merkittävä tiedon, taidon ja kontaktien välittymisen paikka uusille säveltäjäsukupolville.”

Wihurin rahaston julkaisemasta palkintouutisesta:

”Tiensuun teokset huokuvat syvää henkisyyttä ja hänen johdonmukainen tinkimättömyytensä taiteellisista päämääristä on vakuuttavaa. Tiensuun sävelkieli on kompromisseja kaihtamatonta mutta samalla hänen musiikissaan on usein läsnä puhdas ilo, ja jopa huumori. Tiensuu on kyennyt luomaan rikkaan, tunnistettavan ja omaperäisen musiikillisen ilmaisun. Samaan

Veli Kujalasta vuoden taidemusiikin säveltäjä

Suomen Musiikkikustantajat ry on jakanut 7.9.2020 vuosittaiset palkintonsa. Vuoden taidemusiikin säveltäjän palkinnon sai säveltäjä ja harmonikkataiteilija Veli Kujala.

Muut ehdokkaat olivat Paavo Heinen ja Jyrki Linjama.

Vuoden taidemusiikin säveltäjän valinneeseen raatiin kuuluivat Kare Eskola, Jaani Länsiö, Eriikka Maalismaa ja Minna Pensola. Veli Kujalan valintaa perusteltiin muun muassa seuraavasti:

”Veli Kujalassa tinkimätön taidenäkemys, monipuolisuus, viihdyttävyyden, kokeellisuus ja virtuositeetti yhdistyvät tavalla, joka edustaa sekä taidemusiikin parhaita perinteitä että sen loistavaa tulevaisuutta.”

MIKKO KAUPPINEN

SAARA VUORJOKI / MUSIC FINLAND

Sampo Haapamäki palkittiin Pohjoismaiden neuvoston musiikkipalkinnolla

Sampo Haapamäki on saanut Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2020 musiikkipalkinnon teoksestaan Konsertto neljäsosäsävelaskelpianolle ja kamariorkesterille. Palkinto julkistettiin Pohjoismaiden neuvoston digitaalisessa palkintojenjakotilaisuudessa tiistaina 27.10.2020.

Palkintolautakunnan perustelun mukaan ”Teoksessa yhdistyvät ainutlaatuisella tavalla luonnollinen musikaalisuus, vaikuttava käsityötaito ja väsymätön tutkimusmatka klassisen musiikin traditioihin. Konsertto yllättää kuulijansa säkenöivällä sävelkielellään, joka on samaan aikaan sekä täysin uutta että tutunkuuloista. Yksityiskohtien mestarillinen kehittäminen vangitsee kuulijan mielenkiinnon aina ensimmäisistä tahdeista viimeisiin saakka. [- -] Säveltäjänä Sampo Haapamäki on luonut oman, erityisen äänen – äänen, joka palkintolautakunnalla on ilo huomioda tämän palkinnon myötä.”

ONNITTELEMME!

20.1. Eero Erkkilä 80 v	13.4. Kari Tikka 75 v
28.2. Petri Kuljuntausta 60 v	22.4. Heikki Valpola 75 v
11.3. Kari Kuosmanen 75 v	29.4. Eero Hämeenniemi 70 v
20.3. Patrick Kosk 70 v	14.5. Sid Hille-Taskila 60 v
31.3. Erkki Raiski 70 v	21.5. Asko Vilén 75 v
3.4. Antero Honkanen 80 v	27.5. Teppo Hauta-aho 80 v
6.4. Lasse Jalava 70 v	1.6. Markus Fagerudd 60 v
12.4. Anneli Arho 70 v	17.6. Herbert Lindholm 75 v

MAARIT KYTÖHARJU

Kalevi Ahosta Suomen Säveltäjien juhluvuoden kunniajäsen

Suomen Säveltäjät ry kutsui Kalevi Ahon kunniajäsenekseen suomalaisen musiikin päivänä 8.12.2020. Yhdistys halusi juhluvuoden tunnustuksellaan huomioda sekä Ahon lukuisia ansioita säveltäjänä että hänen toimintaansa suomalaisen

säveltäjäyhteisön hyväksi. Merkittävän kansainvälisen säveltäjäuran tehnyt Aho on muun muassa toiminut yhdistyksen johtokunnassa 1970- ja 1980-luvuilla. Hänet tunnetaan suorasanaisena taidemusiikin arvojen ja kulttuurin puolestapuhujana.

Ylioppilaskunnan Laulajat julkaisi Madetojan mieskuorolaulujen kriittisen edition. Käsikirjoituksiin ja ensipainoksiin pohjaava nuottikokoelma sisältää aiemmin julkaisematonta materiaalia sekä teosten syntyhistoriaa valottavan laajan johdannon. Editio julkaistiin yhteistyössä Suomen musiikkiperintö -hankkeen kanssa ja Suomen Säveltäjät ry:n Madetoja-rahaston tuella.

MADETOJAN MIESKUOROLAULUJEN KRIITTINEN EDITIO JULKAISTIIN 8.12.2020

Leevi Madetojan (1887–1947) mieskuorotuotantoon lukeutuu viitisenkymmentä teosta, joista valtaosan hän sävelsi 1910–1920-luvuilla. Ensimmäinen kokoelma lauluista julkaistiin vuonna 1933. Tämän jälkeen valmistui vielä pari sovitusta sekä seitsemän laulua 1940-luvun puolivälissä.

Myös ensimmäisen kokoelman julkaisi YL, jolle Madetoja oli useimmat lauluistaan säveltänyt. Kokoelmaa varten säveltäjä tarkisti laulujensa käsikirjoituksia ja aiempia nuottipainatteita tehden niihin muutoksia. Muokkaukset jäivät elämään, sillä kokoelmasta tuli malli myöhemmillekin julkaisuille, kun taas varhaisemmat painatukset katosivat ajan myötä käytöstä. Niinpä myös YL:n toinen Madetoja-kokoelma (1989) oli uusintapainos vuoden 1933 niteestä, täydennettynä myöhäistuotannolla ja sovituksilla.

Vuoden 2020 editiossa palattiin lähelle käsikirjoitusten ja ensipainosten nuottitekstiä. Kaikki teoksiin liittyvä nuottimateriaali etsittiin vertailtavaksi. Lähteitä tutkimalla muodostui käsitys laulujen evoluutiosta, minkä pohjalta uuden edition toimitukselliset ratkaisut rakennettiin. Lähteiden vertailu johtopäätöksineen esitellään edition kriittisessä kommentaarissa.

Kirjan on toimittanut FM Tuomas Niemelä. Toimituskuntaan kuuluivat lisäksi prof. emer. Matti Hyökki, prof. Timo Virtanen, MuT Sakari Ylivuori sekä TM Tuomas Meurman.

TUOMAS NIEMELÄ

Anu Komsin sai Madetoja-palkinnon

Anu Komsin ura suomalaisen nykymusiikin kantaesittäjänä alkoi vuonna 1988 Helsingin juhlaviikoilla ja Esa-Pekka Salosen *Floofilla*. Sattuman oikusta myös Suomen Säveltäjien Madetoja-palkintoa on jaettu vuodesta 1988 lähtien – joskin huomattavasti harvemmassa tahdissa kuin Komsin on noussut lavalle uuden teoksen kera. Reilun kolmenkymmenen vuoden aikana Komsin on ehtinyt kantaesittää ja ottaa ohjelmistoonsa satoja uusia teoksia, levyttää sekä uutta että vanhempain ohjelmistoa sekä edistää uusia suomalaisia oopperoita muun muassa Kockolan Oopperayhdistyksen kautta. Tunnus on enemmän kuin ansaittu. Suomen Säveltäjät ry järjesti kokouksensa päätöksellä palkinnon Komsinille.

Kampin Huipussa tiistaina 27.10. pienimuotoisen juhlailaisuuden, jossa palkinto annettiin. ”Anu Komsin yhteistyö suomalaisten säveltäjien kanssa on erityisen ansiokasta ja laadukasta. Hänen tekemänsä erinomaiset levytykset ja konserttiesitykset sekä määrätietoinen toimintansa uusien kotimaisten oopperoiden puolesta puhujana ja esittäjänä todella ansaitsevat kiitosta ja huomiota”, sanoi Suomen Säveltäjät ry:n hallituksen puheenjohtaja Antti Auvinen juhlapuheessaan.

Omassa vastauspuheessaan Anu Komsin puolestaan nosti esiin taiteen tekemisen

merkitystä: ”Taide on se, joka erottaa meidät eläimistä, ja uteliaisuus sekä uuden keksiminen kuuluvat ihmisyyteen. Musiikissa on valtava uudistumisen voima, sen pitää jaksaa hämmästyttää!” Tällainen uudistumisen voima on nähtävissä ja kuultavissa myös Komsin esiintyessä: laulullisen virtuositeetin lisäksi estoton heittäytyminen ja lavan täyttävä karisma ovat Komsin tavaramerkkejä.

Anu Komsin kertoo, että onnistuakseen

yhteistyön säveltäjän kanssa täytyy perustua molemminpuoliselle luottamukselle, arvostukselle – ja kriittisyydelle. ”Sekä minun että säveltäjän ammattitaitoon kuuluu, että laulukriteerit pidetään korkealla. Säveltäjän pitää vaatia esittäjältä paljon, hänen pitää uskoa oman musiikkinsa ja oman näkemyksensä voimaan. Mutta myös pa-

loutetta pitää osata ottaa vastaan, ja esittäjän näkemyksiin pitää myös luottaa.”

Komsin pitää Suomen tilannetta hyvänä, sillä kattavan apurahajärjestelmän ansiosta uudenlaista taidetta on helpompi tehdä kuin monessa muussa maassa. Suomessa on myös hyvä säveltäjäkoulutus, joten laadukasta ja kiinnostavaa uutta syntyy paljon. Ja kuka olisikaan parempi esittäjä suomalaisten säveltäjien musiikille kuin Anu Komsin kaltainen tinkimätön ja näkemyksellinen taiteilija?

HANNA ISOLAMMI

Suomen Säveltäjät ry myönsi Madetoja-palkinnon koloratuurisopraano Anu Komsille tiistaina 27.10.2020. Komsin on tullut tunnetuksi virtuosina, jonka omistautuminen nykymusiikin esittämiseksi on omaa luokkaansa.

MADETOJA-PALKINTO

Madetoja-palkintoa on myönnetty vuodesta 1988 alkaen henkilölle tai taholle, joka on erityisen ansiokkaasti toiminut suomalaisen luovan säveltaiteen hyväksi. Palkinto on kuvanveistäjä Matti Koskelan suunnittelema veistos, ja sen jakamisesta päättää Suomen Säveltäjät ry:n hallitus.

Suomen Säveltäjät ry:n Madetoja-palkinnon saajat

- Liisa Pohjola (1988)
- Paavo Rautio (1989)
- Radion sinfoniaorkesteri (1990)
- Mikael Helasvuo (1992)
- Ulf Söderblom (1993)
- Radion Kamarikuoro (1995)
- Juha Kangas ja Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri (1998)
- Sinfonia Lahti (2000)
- Jorma Hynninen (2003)
- Seppo Kimanen (2005)
- Pekka Hako (2007)
- Susanna Mälkki (2015)
- Anu Komsin (2020)

Suomen Säveltäjät ry:n uusi toiminnanjohtaja Vappu Verronen on toiminut tehtävässään nyt muutaman kuukauden. Tekijänoikeuden ja sosiaaliturvan vahva osaaja haluaa tuoda agendalle monia uudistuksia näiden teemojen parissa, mutta luvassa on myös esimerkiksi säveltäjien näkyvyyden parantamista.

”E nsivaikutelmani on, että jäsenistö on valovoimaista ja sitoutunutta – olen saanut valtavan ki-voja yhteydenottoja säveltäjiltä ja pääsyt heti luontevaan vuorovaikutukseen heidän kanssaan”, Vappu Verronen kertoo ensimmäisistä kuukausistaan.

Yhteistyö järjestön hallituksen kanssa sujuu yhteen hiileen puhaltuen. Tavoitteena on myös hyödyntää Suomen Säveltäjät ry:n jäsenistön laajaa osaamista, sitoutuneisuutta ja kiinnostusta hallituksen ja työryhmien ulkopuolella. ”Toiminnan läpinäkyvyys, ja että ovet ovat auki – se on myös yksi tavoitteeni.”

KAUKANA KVARTAALITALOUDEN MAAILMASTA

Verronen on opiskellut lakia ja englannin kielen kääntämistä, mutta suuren osan tähänastisesta työurastaan hän on tehnyt Teostossa tekijänoikeuksien ja lisensoinnin parissa. Viidentoista Teostovuoden jälkeen Verronen sai apurahan ja alkoi tehdä tutkimusta Kelalle, aiheena oli sosiaaliturva. Vuonna 2019 syntyi lapsi, mutta vanhempainvapaiden jälkeen tutkimus sai kuitenkin jäädä taka-alalle, kun Säveltäjien toiminnanjohtajan paikka aukeni.

Verrosen kiinnostus taidemusiikkia kohtaan on jo lapsuudenkodin peruja, ja Teosto-uransa aikana hän tutustui Suomen Säveltäjien järjestönä. ”Säveltäjän ammatissa minua viehättää

Energiaa yhteistyöstä

ennen kaikkea pitkäkaarinen ajattelu, perusteellinen koulutus ja kypsyminen.” Myös alan sisäänrakennettu kansainvälisyys vetoaa. Jäsenistön monikielisyys ja -kulttuurisuus ovat merkittävä voimavara, ja Verronen haluaakin kuulla jäsenistöä ja kehittää yhdistyksen toimintaa niin, että tätä voimavaraa otetaan yhä enemmän huomioon.

UUDISTUKSIA LUVASSA TULEVANA VUONNA

Vappu Verronen tuli säveltäjäjärjestön toiminnanjohtajaksi monessa mielessä poikkeuksellisenä aikana. 75-vuotisjuhlallisuuksien oli toki suunniteltu etukäteen, mutta koronaviruspandemian takia juhlien lisäksi monet muutkin toiminnot muuttuivat lennossa.

”Vaikka useat jäsenet ovat esimerkiksi peruuntuneiden tilausten vuoksi nyt taloudellisesti ahtaalla, säveltäjät pystyvät kuitenkin pääasiassa työskentelemään kuten ennenkin – verrattuna esimerkiksi musikoihin.” Verrosen mielestä tärkeintä poikkeustilanteessa on saada rahaa jakoon suoraan säveltäjille tukien ja apurahojen muodossa.

Edunvalvonnassa ensi vuosi on tekijänoikeuden kannalta mer-

kittävä, kun esimerkiksi DSM-tekijänoikeusdirektiivi saatetaan osaksi kotimaista lainsäädäntöä. Tärkeää on myös jatkuvasti seurata ja vaikuttaa Teostoon: ”Aika pieneltäkin kuulostava muutos tilitysperiaatteissa voi todella vaikuttaa musiikkielämäämme”, Verronen huomauttaa.

Koronaviruspandemian aikana musiikkialan järjestöt ovat tehneet yhteistyötä ja hyödyntäneet keskinäisiä verkostojaan aiempaa enemmän. Vappu Verrosen mukaan tällaista käytäntöä kannattaa ehdottomasti jatkaa. Toisaalta taidemusiikkisäveltäjien tilanne on myös uniikki, eivätkä tavoitteet aina osu yksiin muiden alan järjestöjen kanssa. ”Se on totta, että edunvalvonnassa kukaan muu ei aja suoraan meidän asiaamme. Silloin se on minun tehtäväni”, Verronen toteaa.

HANNA ISOLAMMI

➔ Lue artikkelin laajempi versio verkkosivuilta [composers.fi](https://www.kompositio.fi)

”SÄVELTÄJISSÄ SAATTAA OLLA TIETTYÄ VAATIMATTOMUUTTA, EIKÄ SUOMALAISELLE OLE MUUTENKAAN HELPPOA TUODA ITSEÄN ESIIN. JOS YHDISTYS VOI TARJOTA TÄSSÄ JOTAIN TYÖKALUJA, SE OLISI HYVÄ ALKU.”

KOMPOSITIO

Hannu Lintu osoittaa suosiota Jään laulujen säveltäjä Outi Tarkiaiselle.

SÄVELTÄJÄN TYÖSTÄ PUHUTAAN HARVOIN NIIN PALJON KUIN JUHLATILANTEISSA.

NÄIN MYÖS RADION SINFONIAORKESTERIN JUHLAKONSERTIN TIIMOILLA 2.10.2020

SÄVELTÄJÄN TYÖN TUNNUSPIIRTEITÄ JA MONIMUOTOISUUTTA KÄSITELTIIN MONISSA

MEDIOISSA. MILLAISIA TEEMOJA JULKAISUUDESSA NOSTETTIIN ESIIN?

Säveltäjien juhlaa ja arkea

KONSERTISSA PAIKAN PÄÄLLÄ JUHLIMASSA OLI VAIN OSA VIERAISTA, SILLÄ MONET SEURASIVAT KONSERTTIA KOTONAAN TELEVISION, RADION TAI STRIIMIN VÄLITYKSELLÄ.

TEKSTI: MERJA HOTTINEN, KUVAT: HEIKKI TUULI

I

”Minulle säveltäminen on ollut aina leikkimistä. Se on leikkimisen jatke. Improvisointihan on leikkimistä ja säveltäminen oikeastaan on hidas-tettua improvisointia, kontrolloitua improvisointia.”

- AULIS SALLINEN

(Yle 2.10.2020, Lotta Emanuelsson)

Kuvauksia säveltämisestä on yhtä monia kuin on työstään puhuvia säveltäjiäkin. Tänä syksynä säveltäminen on mediassa vertautunut myös maalaamiseen tai säveltämisestä on kuvailtu musiikin löytämisenä äänestä. Työvälineinä on haastattelujen mukaan käytetty paitsi omaa päätä ja ääntä, myös kynää ja paperia, nuotinnusohjelmia, äänityksiä, tietokoneohjelmistoja ja elektroniikkaa.

Yhtenä erilaisuutta yhdistävänä tekijänä on säveltäjäyhdistys, jota monet median haastattelemista säveltäjistä kuvailevat työidentiteetilleen keskeiseksi tekijäksi. Tässä vertaisverkostossa voidaan puhua säveltämisestä ja sen teknisistä kysymyksistä – mutta myös vaikka silakkaresepteistä, kuten **Antti Auvinen** ja **Lotta Emanuelsson** pohtivat Ylen haastattelussa.

Säveltäjäkenttä myös moninaistuu koko ajan paitsi työtavoiltaan, myös taustoiltaan. Naisten osuus jäsenistöstä kasvaa uusien sukupolvien myötä ja tämän eteen tehdään myös työtä, kertoo esimerkiksi **Riikka Talvitie** Ylen haastattelussa.

II

”I set myself one goal: I would focus on composing and nothing else, and I would write only the music that I really wanted to write.”

- OUTI TARKIAINEN

(FMQ 2.10.2020, Pekka Hako)

Mitä ammattisäveltäjäyys merkitsee? **Aulis Sallisen** vastaus Lotta Emanuelssonin kysymykseen Ylen haastattelussa oli, että ammattisäveltäjä pyrkii elämään pelkästään säveltämisellä. Käytännössä – ”koska säveltämisellä ei juurikaan pysy hengissä” – tämä tarkoittaa apurahoja tai esimerkiksi Sallisen omalla kohdalla taiteilijaprofessuuria. Säveltäjä voi myös nähdä itsensä freelancerina tai pienyrityksenä, kuten vaikkapa **Sampo Haapamäki** tai **Charlie Morrow Samuli Tiikkajan** tekemässä *Helsingin Sanomien* haastattelussa.

Vaikka pelkästään säveltämisellä ei ole helppo tulla toimeen, Suomessa se on kuitenkin mahdollista, toteaa **Cecilia Damström** (HS 2.10.2020, Samuli Tiikkaja). Tästä kuuluu kiitos sävellystilauksille ja

työskentelyapurahoille, joita ovat – osin säveltäjäyhdistyksen ansiosta – alkaneet jakaa paitsi säätiöt myös valtio. Tämä kertoo Aulis Sallisen mukaan siitä, että taiteita on pidetty arvokkaana pääomana, jota täytyy tukea (Yle 2.10.).

Yhdistyksen historian aikana säveltämisestä on tullut mahdollinen ammatti entistä useammalle, mikä näkyy esimerkiksi jäsenmäärän kasvamisena. Kilpailu kasvaa, ja Samuli Tiikkajan *Helsingin Sanomiin* haastattelema **Asta Hyvärinen** onkin sitä mieltä, että sävellystyöllä itsensä elättäminen on tullut vaikeammaksi kuin kymmenen vuotta sitten. Useimmilla on jokin sivutyö.

Uusia kysymyksiä onkin edessä koko ajan, tällä hetkellä keskeisenä esimerkiksi sosiaaliturvan ongelmat, joista puhuvat sekä **Riikka Talvitie** että **Antti Auvinen** Yleisradion haastattelussa.

LUE JA KUUNTELE

Suomen Säveltäjät 75 vuotta – konsertti. Yle Teema ja Yle Areena 2.10.2020

Lotta Emanuelsson: ”Ennen illan konserttia: Suomen Säveltäjät 75”. Yle Radio 1 ja Yle Areena 2.10.2020

Lotta Emanuelsson: ”Suomen Säveltäjät 75 vuotta – haastattelu”, Yle Areena 1.10.2020

Lotta Emanuelsson: Suomen Säveltäjät ry 75 vuotta, Yle Areena 13.10.2020

Pekka Hako: ”Finland is a paradise for composers – Today there are multiple ways to make your mark”, FMQ 2.10.2020 fmq.fi

Samuli Tiikkaja: ”Säveltäjät juhlivat 75 vuottaan”, *Helsingin Sanomat* 2.10.2020. Artikkelin laajempi verkkoversio: Samuli Tiikkaja: ”Säveltäjänä on hankalaa tulla toimeen, mutta Suomessa se on sentään mahdollista – ulkomaiset kollegat ihmettelevät, miten täällä on varaa perheen perustamiseen”, hs.fi 2.10.2020

III

”Koen myös, että Suomen klassisen musiikin kenttä onkin todella kehittynyt ja maailmantasoinen. Osittain hyvän koulutuksen ja rahoituksen takia. Sitä kukkaa jota kastelee ja josta pitää huolta, se kasvaa ja kukkii.”

– CECILIA DAMSTRÖM
(HS 2.10.2020, Samuli Tiikkaja)

Median haastattelemat säveltäjät arvostavat suomalaista kulttuuria ja yhteiskuntaa. Helsingin Sanomien haastattelussa Charlie Morrow kuvaa Suomea kulttuurimaana, jossa taidemusiikin säveltäjiä arvostetaan. Joel Järventausta puolestaan näkee musiikilla olevan suomalaisessa yhteiskunnassa suuremman roolin kuin joissain muissa maissa.

Outi Tarkiainen kuvaa Pekka Hakon haastattelussa (FMQ 2.10.2020) Suomea säveltäjän paratiisiksi, paitsi taloudellisen tuen myös koulutuksen ja orkesterikentän mahdollisuuksien vuoksi. Uutta musiikkia tilataan, esitetään, radioidaan ja televisoidaan – ja sillä on kuulijoita, kuten sekä Aulis Sallinen että Mikko Heiniö huomauttavat Yleisradion haastattelussa.

Mikko Heiniön pelkona kuitenkin on, että säveltäjien työn tuloksena syntynyt musiikki liukuu marginaaliin, kun konserttiohjelmassa esillä on ”museaalinen musiikki”. Asta Hyvärinen puolestaan kritisoi Helsingin Sanomien haastattelussa suomalaista musiikin estetiikkaan keskittyneitä keskustelua vanhakantaiseksi ja nurkkakuntaiseksi. Ohjelmistoissa ei oteta riskejä, ja kokeiluja näkyy vain pienten, vapaiden toimijoiden saralla.

IV

”Taidemusiikki on kuitenkin ajassa muuttuva ilmiö. Se ei ole mikään sellainen kiinteä monoliitti, jota täytyisi suojella, vaan sitä täytyy myös vaalimisen ohessa kehittää.”

– ANTTI AUVINEN
(Yle 2.10.2020, Lotta Emanuelsson)

Auvisen mukaan säveltäjäyhdistyksellä on tehtävänsä paitsi edunvalvonnassa myös edistämisesä. Tulevaisuus ei ole valmis, vaan sen eteen on tehtävä töitä. Auviselle Suomen Säveltäjät ry:ssä toimiminen on tuonut mahdollisuuksia yhdessä rakentaa tulevaisuutta sellaiseksi, että taidemusiikin säveltäminen on ylipäättään mahdollista tulevaisuudessa, säveltäjä kertoo Lotta Emanuelssonin haastattelussa. Korona tuo tilanteeseen vielä omat ajankohdattaiset murheensa.

Myös Aulis Sallinen puhuu taidemusiikin tulevaisuudesta, ja näkee sen hyvänä sikäli kun kulttuurielämän tilanne voi näyttää hyvältä. Sallisen mukaan kulttuurielämän kenttä on käymistilassa, johon vaikuttavat etenkin ”tietyt teknologian tuomat ilmiöt”.

Juhlavuosi kuuluu konserteissa ja näkyy näyttämöllä

Suomen Säveltäjät perustettiin vuonna 1945 ajatuksena edistää ja turvata maamme säveltäjien asema ja toimeentulo. Yhdistyksemme on säilyttänyt tämän periaatteen toimintansa tärkeänä päämääränä. Suomen Säveltäjät valvoo säveltäjän etua ja työskentelee omalta osaltaan luovan säveltaiteen saralla saadakseen uuden suomalaisen musiikin soimaan.

28 jäsenen pienestä yhdistyksestä olemme kasvaneet yli 220 jäsenen eri puolilla Suomea toimivien säveltäjien yhdyssiteeksi. Olemme myös aktiivisesti oman alamme kansainvälisissä verkostoissa.

KONSERTIT TEKEVÄT JUHLAN

Säveltäjän työn hedelmät kuuluvat konserteissa ja esityksissä. Yhdistyksellä ja sen jäsenillä on kiinteät ja lämpimät välit moniin erikokoisiin esittäjäistöihin. Suomalaisen musiikkielämän erityispiirteitä on kotimaisen nykymusiikin vahva asema muusikoiden ja esittäjäistöjen ohjelmistoissa.

75-vuotisjuhlamme ulottuu tämän syksyn lisäksi keväälle 2021. Syksyllä juhlinnan ovat jo aloittaneet Lapin kamariorkesteri, joka kantaesitti Ville Raasakan teoksen 12.9. Oulu Sinfonian konsertissa 24.9. oli komea kotimainen kokonaisuus Lotta Wennäkosken, Einojuhani Rautavaaran ja Leevi Madetojan teoksista.

JUHLINTAA YMPÄRI SUOMEN

Juhlakonsertteja oli syksyllä kaksi. Pääjuhlaamme vietettiin 2.10., kun Radion

sinfoniaorkesteri esitti Hannu Linnun johdolla muun muassa Outi Tarkiaisen ja Sampo Haapamäen teosten kantaesitykset. Konsertti lähetettiin myös televisiossa ja verkossa.

Tampereen itsenäisyyspäivän konsertti 6.12. oli tarkoitus omistaa yhdistyksemme juhlavuodelle, mutta koronaviruspandemian vuoksi se jouduttiin perumaan. Konsertissa olisi kuultu muun muassa Helvi Leiviskän, Minna Leinosen ja Lotta Wennäkosken teoksia.

Osana syksyn tapahtumia Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin konserttisarjassa kantaesitettiin 9.10. Kalevi Ahon sonaatti sellolle ja pianolle. Joensuun kaupunginorkesteri kantaesitti Eero Lehtimäen johdolla Kai Niemisen 3. sinfonian 22.10. Myös muun muassa Kuopion kaupunginorkesteri (12.11.) juhlisti suomalaista musiikkia ja yhdistyksemme syntymäpäiviä ohjelmistollaan. Sinfonia Lahden suomalaisen musiikin konsertti (6.12.) peruttiin.

Juhlavuoden syksyn tapahtumina oli myös kaksi festivaalia sekä taidenäyttely. Uuden Musiikin Lokakuu (6.–11.10.) Oulussa ja Kempeleessä sisällytti ohjelmistoonsa kantaesityksiä ja Jukka Ruohomäen sävellyskonsertin (11.10.), joka kuultiin luontokonserttina myös Helsingissä.

Pietarsaaren marraskuinen kamarimusiikkifestivaali RUSK (17.–21.11.) valitsi vuoden säveltäjäksi Juhani Nuorvalan, jolta ohjelmassa oli alun perin neljä kantaesitystä.

Charlie Morrown näyttely Helsingin Kohtaidehallissa 22.10.–22.12.2020 kokoaa yhteen ääntä, kuvaa ja ääni-installaatioita kuudelta vuosikymmeneltä. Esitykset

21.10. ja 21.12. ovat osa yhdistyksen 75-vuotisjuhlaa.

Suomen Kansallisoopperassa Jaakko Kuusiston ooppera Jää palasi ohjelmiin 22.10. ja juhlisti näin omalta osaltaan suomalaista luovaa säveltaidetta ja säveltäjän työtä.

APURAHOJA, PALKINTOJA JA OMAA HISTORIAA

Samaan aikaan yhdistyksen kanssa perustettiin Suomen Säveltäjien Sibeliusrahasto. Se on perustamisestaan lähtien jakanut apurahoja taiteelliseen työskentelyyn. Rahasto varasi tänä vuonna 10 000 euron erityisapurahan laajan kamarimusiikkiteoksen tilaamiseksi. Lisäksi jaoimme avustuksia muun muassa sävellyskonserttien järjestämiseksi Kapiosto-korvauksista kertynein varoin.

Yhdistyksemme jakoi tänä syksynä Madetoja-palkinnon, joka on aina myönnetty suomalaista nykymusiikkia edistäneille henkilöille. Palkinto myönnettiin sopraano Anu Komsille. Tämän lisäksi jaoimme muita palkintoja ja kunniamainintoja yhdistyksemme ja säveltäjien työn näkyvyyden kannalta tärkeille henkilöille ja tahoille.

Kimmo Korhonen on valinnut valokuvaarkistostamme 8 kuvaa ja kertoo lyhyiden artikkeleiden avulla yhdistyksen historian vaiheista. Julkaisimme Korhosen artikkelit verkossa syksyn aikana ja kokonaisuutena Kompositiossa 1/2020.

AARNE TOIVONEN

TAIDEMUSIIKKI- STRIIMIT

- DIGILOIKKA LÄSNÄOLON JA OIKEUTUKSEN HAASTEISIIN

KORONAKEVÄÄN AIKANA STRIIMATUN MUSIIKIN MÄÄRÄ MONINKERTAISTUI, KUN TIUKAT KOKOONTUMISRAJOITUKSET ESTIVÄT MUUSIKOIDEN JA YLEISÖN PÄÄSYN KEIKOILLE JA KONSERTEIHIN. MITEN TAIDEMUSIIKKI JA ERITYISESTI NYKYMUSIIKKI TAIPUU STRIIMATTAVAKSI? **KARE ESKOLA** HAASTATELTI ONNISTUNEEN DIGILOIKAN TEHNEITÄ HENKILÖITÄ.

HETA AHON MUSIIKKIVIDEO

Keväällä 2020 taidemusiikki-äänittäjä **Matti Heinosen** firman kalenteri tyhjeni. Musiikkiala otti tiukat kokoontumisrajoitukset tosissaan, eikä äänitystä tai äänentoistoa hetkeen tarvittu. ”Kuumeisesti mietittiin tilannetta ja keksittiin tarjota asiakkaille striimausta, ja se poiki sitten töitä ihan kunnolla”, kertoo Heinonen. Sopeutumalla pärjäsivät, kun pandemia pakotti taidemusiikin digiloikkaamaan striimeiksi verkkoon. Kesällä Heinonen jo investoi entistä parempaan striimaukseen kymmeniätuhansia euroja ja palkkasi jopa yhden työntekijän lisää.

Myös TampereRaw -nykymusiikkiyhtyeen tuottaja, viulisti **Anna Angervo**, oli muutoksen etulinjassa: Tampere Biennale piti parin viikon varoitusajalla muuttua radiofestivaaliksi ilman saliyleisöä. ”Sain toiminnanjohtaja **Minnakaisa Kuivalaiselta** soiton, että ei peruta, mutta enintään kymmenen soittajaa. Melkein kaikki meni uusiksi.”

Yleisradio huolehti lähetystekniikasta, joten Angervon suurin huoli oli ohjelmiston rakentamisesta ja harjoitusajassa. Lopulta kasaan saatiin peräti kuusi ohjelmistoltaan vaativaa nykymusiikkikonserttia, mikä Angervon mukaan ei normaalioloissa olisi onnistunut: ”Pitkän urani aikana en ole ikinä niin kirkkaana aistinnut muusikoiden halua soittaa. Kollegat aidosti janoivat harjoittelemista ja esiintymistä. Biennalen toteuduttua muusikoilta säteili sellainen kiitollisuus, että se rohkaisi järjestämään kesällä oman striimifestivaalin.”

Samaa soittamisen halua riittää Angervon mukaan yhä, ja se siivittää myös uuden musiikin vaativia esityksiä.

STRIIMAA VAIKKA KÄNNYKÄLLÄ

Kesään mennessä Suomen musiikkiala oli saanut rivejään järjestykseen verkon eri julkaisualustoilla. Populaarimusiikin puolella löydettävyyttä parani, kun riippumaton bänditoiminta jäsenyksiä koronakonser-

VILLE HAUTAKANGAS

VILLE HAUTAKANGAS

”KEVÄÄLLÄ SALIYLEISÖN PUUTTUMINEN OPETTI HETI, MITEN PALJON YLEISÖLTÄ NORMAALISTI SAA. ELÄVÄN TILANTEEN FIILISTÄ ON STRIIMEJÄ VARTEN PITÄNYT ERIKSEEN TAVOITELLA.”
- ANNA ANGERVO

tit.fi -sivustolle ja isot, kaupalliset keikat vetäytyivät maksumuurin taakse osoitteisiin semilive.fi ja keikalla.fi.

Taidemusiikissa striimaukseen siirryttiin itsenäisinä toimijoina. Striimejä ennenkin lähettäneet isot kaupunginorkesterit olivat teknisesti etulyöntiasemassa ja niillä oli vakioyleisö, mutta ohjelmiston muutokset olivat niille haastavia. Pienten toimijoiden ongelmana puolestaan oli löytää striimeille rahoitus, tekijät, alustat – ja yleisö. Nämä haasteet realisoituivat, kun Anna Angervo järjesti TampereRawn striimifestivaalia. Musiikin suhteen oli selvät sävelet, mutta striimaus meni eri tavalla kuin Yleisradion kanssa.

”Kun mitään aiempia rahoja ei ollut hankittuna, saatiin järjestelyä Voionmaan koulutuskeskuksen mediaopiskelijat tekemään kuvaa ja ääntä”, kertoo Angervo. Alustaksi valikoitui YouTube lähinnä löydettävyyden takia. Aikataulu oli tiukka, ja etäopetus jätti opiskelijat omilleen, joten yllätyksiltä ei välttytty. ”Ensimmäisestä otosta kuultiin, että auts, äänitekniikka ei ollut koskaan äänittänyt akustisia soittimia. Onneksi asenne oppimiseen oli loistava, joten lopputulokseen voi olla tyytyväinen. Mutta sen siinä huomasi, että taidemusiikki on erityisala, ja tulevaisuuden teknisiä osaajia pitäisi auttaa.”

Äänittäjä **Matti Heinonen** on samoilla linjoilla: ”Ammattisilmällä kun alaa tarkkailin, niin keväällä tuli vastaan viljeleäkin striimejä. Eräs kirkkokonsertti oli pilattu kompressoimalla ääntä niin, että jälkikaiku nousi hirveäksi. Ja yhdessä pianokilpailussa kameramiehet olivat mikrofoniin ja pianon välissä ja heidän työpuheensa kuului lähetykseen. Kun genreen tottumaton striimaa taidemusiikkia, musiikin kannalta voisi joskus olla parempi jättää striimaamatta.”

Sen takia itse tehty ja yksinkertainen on Heinosen mukaan parempaa kuin kallis mutta kömpelö: ”On ihan ok striimata vaikka kännykällä. Ainakin kuva ja ääni ovat stabiileja eivätkä tuotannon virheet hyppää esiin.” Jos kuitenkin haluaa striimata laadukkaasti mutta kustannustehokkaasti, Heinosella on kevään kokemusten perusteella pari nyrkkisääntöä taidemusiikkialalle:

”Kauniisti valaistusta tilasta tulee heti tehdyn näköistä kuvaa, joten valaistukseen kannattaa panostaa. Ja aikataulutukseen myös: mitä aikaisemmin keikka varmistuu, sitä paremmin ehtii lukea partituuria ja tehdä kuvat sen mukaan. Ja kenraaliharjoituksen olisi hyvä olla konserttipäivänä, niin saa käytyä äänet ja kuvat läpi musiikin kanssa.”

Nykymusiikissa on Heinosen mukaan vielä aivan erityinen ominaisuus, joka kannattaa ottaa huomioon jopa striimattavan konsertin ohjelmistoa suunniteltaessa: ”Usein nykymusiikissa puolet muusikoista on puolet ajasta hiljaa, ja silloin on vaikea tehdä toiminnallisia kuvia.”

LÄSNÄOLOA JULKAISUALUSTAN EHDON

Taidemusiikin striimauksen suurin haaste ei kuitenkaan liity tekniikkaan vaan sisältöön tai paremminkin median vaihtumiseen. Striimin katsominen yksin kotona tietokoneelta on surkea korvike elävälle konsertille, jos tärkeintä on kollektiivisen osallisuuden ja nyt-hetken kokemus. Läsnäolon ongelma nousi kesällä esiin esimerkiksi Music Finlandin järjestämän Nordic Talks -sarjan keskusteluissa, mutta kyllähän muusikot sen aistivat jo tuoreeltaan, kertoo Anna Angervo:

”KAUNIISTI VALAISTUSTA TILASTA TULEE HETI TEHDYN NÄKÖISTÄ KUVAA, JOTEN VALAISTUKSEEN KANNATTAA PANOSTAA.” - MATTI HEINONEN

SOFIA RIIPPI

”Keväällä saliyleisön puuttuminen opetti heti, miten paljon yleisöltä normaalisti saa. Elävän tilanteen fiilistä on striimejä varten pitänyt erikseen tavoitella, koska helposti sitä lähtee yrittämään vain samaa virheettömyyttä kuin levytyksissä.”

Kollektiivinen ja hetkessä elävä musiikkikokemus on striimilläkin mahdollista välittää, sen osoittivat Yleisradion välittämä *Johannes-passio* pääsiäisenä ja Kansallisoopperan *Covid fan tutte*. Molemmat saivat poikkeuksellisen paljon katseluita, mediahuomiota ja yleisöpalautetta, koska ne kokosivat ihmiset yhteen jaetun kokemuksen äärelle. ”Yleisö tarvitsee kokemuksen, että striimi on tehty juuri heille”, Angervo kiteyttää, mutta ei osaa antaa täsmällisiä neuvoja siihen, miten se tapahtuu.

Onko taidemusiikkikonsertin siirtäminen sellaisenaan verkkoon sitten turhaa? Eläisikö musiikki verkon julkaisualustoilla paremmin jossain toisessa muodossa? Kulttuurikomppania Eloan nuori, monigenerein ja -alainen muusikkosukupolvi mietti tätä kysymystä jo ennen pandemiaa, ja vastauksena syntyi huolella tuotettujen musiikkilyhytelokuvien sarja, joka erottuu korona-ajan striimitulvasta edukseen.

”Kyllähän jo iltauutisista huomaa, että tunne yhteisen äärelle kokoontumisesta voi välittyä myös verkon yli”, myöntää Eloassa vaikuttava säveltäjä Heta Aho. ”Mutta jos avoimin mielin vertaa konserttistriimejä siihen, millainen sisältö oikeasti pärjää YouTubeissa, Instagramissa ja muilla julkaisualustoilla, niin hyvin olennaista on juuri sitä formaattia varten mietitty visuaalisuus.”

Ahon mukaan taidemusiikkikonsertin voi siirtää striimiksi sellaisenaan, mutta silloin läsnäolon ja nyt-hetken kokemus typistyy eikä mitään tule tilalle. ”Mutta jos yhdistää musiikkiin visuaalisuuden ja elokuvallisuuden ja tekee sen elimellisesti niin, että musiikki perustelee kuvaa ja toisin päin, se antaa katsojalle uutta tarttumapintaa ja kokemuksellisuutta, ja paikkaa myös puuttuvaa läsnäoloa.”

Bonusena Aho mainitsee, että jos taidemusiikki toimii julkaisualustan visuaalisilla ja tarinallisilla ehdoilla, se houkuttelee musiikin pariin uusia ihmisiä. ”Mutta ei se meidän taidemusiikkivideoprojektimme mitään kansanvalistusta ole, vaan enemmänkin Troijan hevonen.”

Ensimmäisenä Eloa julkaisi musiikkilyhytelokuvan Heta Ahon *Södergran-lauluista*. Säveltäjä itse tuotti ja ideoi, visuaalisuutta rakensi myös ohjaaja Perttu Inkilä. Nykymusiikista ei juuri ole musiikkivideoita tehty, joten luovuudelle oli tilaa, mutta striimien vaihtoehdoksi Aho suosittelee musiikkivideoita vain varauksin:

”Siinä oli todella paljon työtä. Jos haluaa kokeilla ja on tiimi, jonka kanssa musiikin saa toimimaan

HETA AHON MUSIIKIVIDEO

osana visuaalista kokonaistaideteosta, niin kannattaa yrittää. Mutta ilman omaa näkemystä ja luovuutta se on turhaa.”

Eloa avasi pelin, mutta muutosta on ilmassa, sillä myös Matti Heinosta on jo kyselty taidemusiikkivideoita tekemään: ”Se on eri laji kuin livestriimaus, joka komeastikin tehtynä on dokumentointia eikä elokuvataidetta. Kiinnostaa kyllä, mutta saapa nähdä.”

ONKO ILMAINEN ARVOKASTA?

Vain luovuus on siis rajana sille, suuntaako taidemusiikin digiloikka striimien lisäksi myös muualle. Byrokratiasta digiloikan ei olisi ainakaan pitänyt jäädä keväällä kiinni, mietti Suomen Säveltäjien toiminnanjohtaja Vappu Verronen: ”Entisenä teostolaisena seurasin äitiyslomalta tiiviisti, kuinka konsertit alkoivat vähitellen siirtyä verkkoon, ja tajusin, että Teosto pysyi varsin hyvin kyydissä.”

Teosto järjesteli striimausluvut järkeviksi pakeiksi, tiedotti täsmällisesti ja huolehti, että ainakin konserttistriimien suurimmat julkaisualustat YouTube, Facebook ja Instagram olivat lisensoituja. Muusikkojen liitto oli päivittänyt suoratoistotariffinsa nykyaikaan jo aiemmin, joten oikeuksien puolesta striimaus oli kiinni lähinnä esitysilmoitusten tekemisestä ja sopimusten noudattamisesta.

Paitsi että ei se niin yksinkertaista ole. Medialuvat maksavat, ja sitten kun Matti Heinonen tulee tekemään ammattitason striimiä, se maksaa noin tuhat euroa staattisella kameralla. Jos mukana on ohjattavia kameroita, niiden käyttäjiä ja valot, hinta nousee yli kolmen tuhannen. Yleisö taas on tottunut siihen, että striimit ovat yleensä ilmaisia. Maksumuurin takaa löytää vain muutaman suomalaisen taidemusiikki-toimijan, ja vielä harvemmin striimituloja kerätään vapaaehtoisilla lahjoituksilla, ne kun vaativat byrokratiaa. Kuluja siis tulee mutta lipputulosta ei, tai ne pitää heruttaa monikansallisilta yhtiöiltä.

”Kuluttajien käyttäytymistä on vaikea muuttaa,

mutta säveltäjien ja muusikoiden edunvalvonnan näkökulmasta on tärkeää päästä osalliseksi striimien ympärillä pyörivästä taloudesta, esimerkiksi mainosrahoitteisista alustoista”, tiivistää Vappu Verronen edunvalvonnan lähtökohdan.

Realismia painottaa myös TampereRawn striimifestivaalia järjestänyt Anna Angervo: ”Aluksi mietin tekekö ilmaisuus alalle hallaa, mutta sitten mietin, että tarvitsemme yleisöä, sekä vanhaa että uutta.”

Samaa pohti Eloan Heta Aho: ”Jos yleisö tulkitsee ilmaisuuden niin, että tällaisesta kulttuurista ei tarvitse maksaa, se on ongelma. Mutta itse ajattelen, että tulevaisuuden normaalissa videot, striimit ja livekonsertit tukevat toisiaan. Kun entistä useammalla on mahdollisuus tutustua vaikka Eloan musiikkiin, entistä useampi tulee myös niihin meidän konsertteihimme, joihin liput maksavat 25 euroa.”

Striimitodellisuuteen vaikuttaa myös se, että Suomessa uusi taidemusiikki on suurelta osin jollain tavoin yhteiskunnan tukemaa, joten taidemusiikkialan toimeentuloon kytkeytyy kulttuurinen vaikuttavuus. ”Apuraha ei ole vastikkeetonta, vaan sillä pitää tuottaa tavoitettavaa kulttuuria”, muistuttaa Heta Aho. Tässä idealistisessa yhtälössä Teoston lisenssisopimukset pitävät huolta, ettei tavoitettava kulttuuri koidu vain mainosrahoitteisten alustojen eduksi.

”Vaikka striimien katsomisessa on kevään jälkeen tullut pieni raja vastaan, uskon että niiden myötä pandemia on auttanut ajattelemaan uudella tavalla”, sanoo Anna Angervo. ”Striimit ovat tulleet jäädäkseen ainakin eräänlaiseen hybridimalliin. Pienelle yleisölle soitettu konsertti kannattaa striimata laajemmalle, kunhan se on täynnä merkitystä ja tallennetaan juuri tietyllä hetkellä juuri tietystä paikasta.”

Usein ajatellaan, että verkko laimentaa ajan ja paikan vaikutusta, mutta taidemusiikkiin tämä pätee vain osaksi. Yleisö on kaikkialla, mutta suurin merkitys tässä ja nyt. Sikäli striimit vain toteuttavat taidemusiikin perinteistä ydintä.

KARE ESKOLA

Kirjoittaja on vapaa musiikkitoimittaja.

Tulevan Musica nova Helsinki -festivaalin kantavana teemana on Polytopia. Teema oli suunnitteilla jo ennen pandemiaa, mutta uusi tilanne on tuonut siihen monta uutta kerrosta. Pandemia haastaa miettimään kansainvälistä nykymusiikkifestivaalia uusilla tavoilla – ajassa, jossa luovuudesta on tullut pakko.

KUVAT: MAARIT KYTÖHARJU / MUSICA NOVA HELSINKI 2017 JA 2019

Lokakuun lopussa tiedotettiin, että Musica nova Helsinki järjestetään jälleen 2.–10. helmikuuta 2021. Normaaliavuonna ilmoituksessa ei olisi ollut mitään kummasteltavaa, mutta pandemia-aikaan oletusarvot ovat kääntyneet pääläelleen. Kun niin moni tapahtuma on joutunut perumaan, jo pelkästään se, että festivaali todellakin aiotaan järjestää, tuntuu pieneltä ihmeeltä.

”Onhan tämä haasteellista, mutta mielenkiintoista”, kertoo festivaalin tuottaja Heidi Kuusava. ”Tämä on kuin tutkimusmatka. Vielä ei tiedetä, millainen tilanne helmikuussa on, ja on varauduttava kaikkeen. Mutta kaiken pitäisi olla toteutettavissa, vaikka turvavälein ja pienemmällä yleisöllä. Kaikki keinot ovat käytössä!”

”Tämä on kuin tutkimusmatka. Vielä ei tiedetä, millainen tilanne helmikuussa on ja on varauduttava kaikkeen.”

- Heidi Kuusava

Tutkimusmatka uusiin esittämisen muotoihin

Nykymusiikkifestivaalille uuden koekäytön, luovan prosessin korostaminen ja mahdollisuuksiin tarttuminen ovat tietenkin varsin luontevia tehtäviä. Nykymusiikissa pienelläkin yleisöllä voidaan luoda intensiivistä vuorovaikutusta, ja musiikin esittämisen problematiikkaa mietitään muutenkin paljon. Musica nova Helsingin taiteellinen johtaja André de Ridder on samaa mieltä. ”Nykymusiikkifestivaalissa on aina kyse myös uuden tutkimisesta, olivat ne sitten uusia konserttimuotoja, uusia esityspaikkoja, kuuntelutapoja tai tilanteita. Koronan myötä näistä on tullut pakko kaikille muillekin esiintyvän taiteen alalla toimiville.”

ÄÄNEN, VALON JA TILAN LIITTO

Musica novan teema Polytopia on saanut inspiraationsa Iannis Xenakiksen teossarjasta. 1960–1970-luvuilla syntyneissä *Polytopes*-teoksissa Xenakis on luonut erilaisiin rakennuksiin tai arkeologisiin paikkoihin kokonaistaide-teoksia, jotka yhdistävät tasa-arvoisesti ääntä, valoa ja arkkitehtuuria. Nimen taustalla on sen matemaattisen merkityksen lisäksi kreikan kielen sanat poly (monta) ja topos (paikka), mikä omalta osaltaan korostaa paikan merkitystä teoksille.

Tulevalla festivaalilla alkuperäisen teossarjan konseptia päivitetään uuteen paikkaan ja aikaan *Helsinki Polytopes* -kokonaisuudella. Projektissa nuoret säveltäjät ja arkkitehdit luovat yhdessä monitaiteisia teoksia. Mentorina on arkkitehti Tuomas Toivonen, jonka André de Ridder on kutsunut festivaalille myös taiteelliseksi neuvonantajaksi. Xenakiksen omia harvemmin kuultuja merkkiteoksia tullaan esittämään konserttiohjelmassa.

Musica nova 2017 avasi uusia tiloja nykymusiikille.

KOHTI UUSIA ESITTÄMISEN JA YLEISÖN KOHTAAMISEN TAPOJA

De Ridder on aiemminkin Musica novassa tuonut nykymusiikkia perinteisten konserttisalien ulkopuolelle, ja nyt ajatusta jatketaan vielä laajemmalle kaupunkitilaan. Tässä apuna on myös taiteellinen neuvonantaja Tuomas Toivonen – paitsi arkkitehti myös muusikko itsekin.

”Klassisen musiikin ’boksin’ ulkopuolelta tuotu taiteellinen neuvonantaja auttaa tarkastelemaan kysymyksiä esimerkiksi esitystilanteista ja esitystiloi- ta, joita meidän nyt täytyy kehittää ja kuvitella – sekä tätä hetkeä että tulevaisuutta varten”, André de Ridder kertoo.

Yksi uusi tapa esittää nykymusiikkia kaupunkitilassa on ainakin Steen-Andersenin videotaidetta, musiikkia ja liikettä yhdistävä tilausteos keskustakirjasto Oodiin. Uusi teos on versio säveltäjän paikkasidonnaisesta teossarjasta *Run Time Error* ja luo audiovisuaalisen mallinnuksen Oodista.

”Nykymusiikille tekisi hyvää, jos se olisi enemmän esillä julkisuudessa ja julkisissa tiloissa. Tapahtuman järjestäminen Oodissa on yksi askel siihen suuntaan. Se antaa tilaisuuden näyttää, miten tärkeää nykytaide ja nykymusiikki on”, de Ridder selittää.

De Ridder näkee tässä ajassa erityisen tärkeänä empatian ja yhteenkuuluvuuden, joita jaettu musiikkikokemus voi omalta osaltaan vahvistaa. ”Musiikki voi saada yleisön pysähtymään, kuuntelemaan yhdessä ja kokemaan yhteisen emotionaalisen ja älyllisen kokemuksen. Se voimaannuttaa meitä yhteisönä.”

Tai kuten André de Ridder muotoilee Musica novan verkkosivuilla: nyt jos koskaan haluamme kuvitella utopian ja yhteisen paremman tulevaisuuden, ja siinä taide voi meitä auttaa.

MERJA HOTTINEN

Kirjoittaja on Music Finland ry:n tutkimuspäällikkö, musiikintutkija ja *Komposition* päätoimittaja.

KANSAINVÄLISYYS KOETUKSELLA

Musica nova on aina suunnannut kansainvälisyyteen, ja tästä ei ole haluttu luopua koronan aiheuttamissa haasteissakaan.

”Kaikki kansainvälinen on tietenkin riskialtista, kun matkustusrajoitukset ja suositukset muuttuvat koko ajan. Me emme ole kuitenkaan lähteneet siitä, että pysäytetään kaikki ja järjestetään vain kotimaisin voimin, vaan tutkitaan eri mahdollisuuksia. Paljonhan me tästä myös opimme”, Heidi Kuusava toteaa.

Yksi avain kansainvälisyyteen ovat ulkomailta tulevat residenssisäveltäjät: **Simon Steen-Andersen** ja **Lisa Streich**. Säveltäjien teokset kuuluvat konserttiohjelmassa, mutta olennaista on de Ridderin mukaan myös ideoiden vaihtaminen ja paikan päällä tapahtuva vuorovaikutus, sikäli kun olosuhteet tulevat sen sallimaan.

De Ridder lupaa ohjelmaan säveltäjävieraiden ja Xenakiksen lisäksi merkittäviä teoksia muilta kansainvälisiltä säveltäjiltä, mutta myös Musica novalle uudentyyppisiä projekteja.

Konsertit on joka tapauksessa suunniteltu ajantasaiset yleisörajoitukset ja muut turvajärjestelyt huomioon ottaen. ”Ei tämä koronakaan enää ihan uusi asia ole. Jokaisella venuella on jo valmiiksi ohjeistuksensa ja turvavälinsä mietittyinä”, Heidi Kuusava huomauttaa.

► Teema oli suunnitteilla jo ennen pandemiaa, mutta koronatilanne toi siihen kuitenkin monta uutta kerrosta ja nosti esiin polytopian abstraktimmat merkitykset, kertoo André de Ridder. ”Pandemia sai meidät ajattelemaan koko festivaalia polytopiana: konstruktiona, uutena maailmana, mutta myös kaikkien järjestäjien yhteistoimintana, jossa mukana on monia ääniä, teemoja ja paikkoja!”

Juuri Musica novaan ajatus sopii erityisen hyvin, sillä de Ridderin mukaan festivaali on myös organisaatioiltaan verkostomainen polytopia. Kuuden pääjärjestäjän – Helsingin juhlatiikot, Helsingin kaupunginorkesteri, Suomen Kansallisooppera, Suomen Säveltäjät, Tapiola Sinfonietta ja Yleisradio (Radion sinfoniaorkesteri) – lisäksi mukana on joukko vapaan kentän toimijoita ja yhteistyötahoja, joista jokaisella on oma näkökulmansa teemaan. ”Tämä laaja verkostomainen joukko toimijoita nimenomaan on yksi festivaalin vahvuus”, Heidi Kuusava lisää.

”Nykymusiikille tekisi hyvää, jos se olisi enemmän esillä julkisuudessa ja julkisissa tiloissa.”

– André de Ridder

Inkeri Jaakkola on tutkinut väitöskirjassaan Paavo Heinisen *Silkkirumpu*-oopperan kerronnan keinoja ja erityisesti tekstin ja musiikin vuorovaikutusta. Tutkimus osoittaa, että *Silkkirummun* teksti-musiikkisuhde perustuu olennaisilta osin oopperan ja vokaalimusiikin monisatavuotisiin traditioihin, mutta siinä on hyödynnetty myös uudenlaisia, intermediaalisia kerronnan keinoja. Väitöskirja *Beneath the Laurel Tree: Text-Music Relationships in Paavo Heininen's Opera Silkkirumpu*, op. 45 tarkastettiin Taideyliopistossa syyskuussa 2020.

Silkkirummussa KIELI JA MUSIIKKI KIETOUTUVAT YHTEEN

NUOTTIESIMERKIT © FENNICA GEHRMAN OY AB

Suomen Kansallisoopperan katsomossa kohistiin 5.4.1984. Paavo Heinisen *Silkkirumpu*-oopperan odotettu ensi-ilta oli käsillä. Millaisen teoksen tinkimättömäksi modernistiksi tunnettu Heininen on laatinut japanilaisen no-näytelmän *Aya no Tsuzumin* pohjalta? Miten Heinisen täyskromaattinen, jälkisarjallinen sävelkieli taipuu perinteisistä perinteisimmän taidemuodon, oopperan, käyttövoimaksi? Myös esiintyjälämpiössä tunnelma oli kihelmöivä. Partituurin kompleksisuus asetti esittäjille ennen kokemattomia vaatimuksia. Säveltäjän virtuoosiselle teokselle antama alaotsikko ”Konsertto laulajille, soittajille, liikkeille, kuville, sanoille” on todellakin osuva.

Ensiesitys hälvensi epäilykset. *Silkkirummun* yleisö oli innostunut, kriitikot varovaisen myönteisiä ja säveltäjäkin ilmeisen tyytyväinen. Melko pian *Silkkirumpu* alettiin mainita yhtenä Heinisen pääteoksista ja suomalaisen oopperakirjallisuuden merkki- teoksista. Kansallisoopperan uusintaproduktio keväällä 1989 poiki teoksen kokonaislevytyksen (Finlandia Records FACD106) sekä Suomen Yleisradion tuottaman TV-taltiointin (1990). Eeva-Liisa Mannerin suomentaman upean runomuotoisen libreton julkaisi vuonna 1984 Suomalaisen musiikin julkistamis seura.

OOPPERAN PERINTEITÄ TUOREELLA SÄVELMATERIAALILLA

Koloristisia kokeiluja lukuun ottamatta *Silkkirummun* sävelkieli on hyvin samanlaista kuin Heinisen muut saman aikakauden teokset, esimerkiksi orkesterikap-pale *Dia* (1979). Heininen oli luopunut sarjallisuudesta läpikäyvänä sävellystekniikkana, mutta sävelmateriaalin tuoreuden hän oli säilyttänyt ihanteenaan.

Silkkirummun musiikki rakentuu yhteen punotuista, usein varioituvista sävelhahmoista, joiden karaktääri ja identiteetti syntyvät musiikin osatekijöiden – melodian, rytmin, dynamiikan, artikulaation ja instrumentaation – yhteisvaikutuksena. Varioituvien motiivien ja säkeiden havaittava samankaltaisuus perustuu ensisijaisesti musiikillisten hahmojen (contour) tunnistettavuuteen eikä tarkan intervallirakenteen toistoon (esimerkki 1). Teoksen harmoniassa huomio kiintyy symmetrisiin sointurakenteisiin, kvasisymmetriseen äänenkuljetukseen sekä orkestraation ja sävelten rekisterillisen sijoittelun tuottamiin, yksilöllisiin harmonisiin väreihin.

1

Kuulijan näkökulmasta on oleellista, että *Silkkirummun* kokonaissuunnittelussa tradition ja innovaation suhde on tasapainoinen. Kompleksi säveltäso- ja rytmisen rakenne eivät muodostu teoksen ymmärtämisen esteiksi, koska musiikillisen kerronnan keinot ovat selkeät ja pohjautuvat oopperan monisatavuotisiin, yleisön tuntemiin perinteisiin. Ehkä tähän perustuu *Silkkirummun* onnistunut kompositio, joka voitti puolelleen ooppera- yleisön – Heinisen musiikkiahan oli yleisesti pidetty vaikeasti lähestyttävänä.

Silkkirummun draaman etenemistä on kouluttamattomankin kuulijan helppo seurata, sillä teos on rakenteeltaan perinteinen numero-ooppera erillisine resitatiiveineen, aarioineen sekä ensemble-, kuoro- ja orkesterinumeroineen. Yksittäisten numeroiden muoto

rakentuu useimmiten selvästi havaittavien tekstuuri-contrastien eli esittäjistö- tai orkestraatiovaihdoksien tai dynamiikka-, tempo- ja rekisterivaihdoksien varaan. Säveltasorakenne sen sijaan ei ole merkittävä tekijä *Silkkirummun* musiikillisten rajakohtien muotoilussa, pikemminkin se luo jaksojen välille sävellyksellistä jatkuvuutta. Paikallistason muotoratkaisuissa on väljästi sovellettu jopa klassisia periodi- ja satsimuotoa sekä da capo -arian rakennetta. Oopperan finaaliin sisältyy laaja genren mukainen passacaglia.

Silkkirummun musiikillinen jäsentymisen seuraa libreton jäsentymistä ja vahvistaa siten tekstin rakenteita sekä kokonaisuuden että paikallistason ratkaisuissa. Tekstin merkityksiä tukee myös *Silkkirummun* laaja musiikillinen viittausverkosto, johon sisältyy lukuisia teoskohtaisia – toiston kautta vahvistuviin assosiaatioyhteyksiin perustuvia – ja intertekstuaalisia viittauksia. Teoksessa on useita symbolisia johtoihteita. Esimerkkiin 2 sisältyvät päähenkilön toivoa kuvaava, nouseva harmonia-aihe (viulut) sekä intervalli-aihe, joka muuntuu draaman edetessä (harppu). Oopperaelämys syvenee, jos kuulija tunnistaa teokseen sisältyvät intertekstuaaliset viittaukset: perinteisten topoksien luomat merkitykset sekä alluusiot 1900-luvun ikonisiin näyttämöteoksiin, Bergin *Wozzeckin* ja Stravinskyn *Kevätuhriin*.

102 103

Arpa
mp espress.

KIELEN JA MUSIIKIN SYMBIOOSI

Roolihenkilöiden musiikillinen karakterisointi on yksi *Silkkirummun* keskeisimmistä draamallisista keinoista. Solistiosuoksien kokonaisvaltainen vokaali-ilmaisu (vocal style) muodostuu sävelta- ja rytmisen rakenteen, ilmaisullisten piirteiden ja äänen tuottamisen tapojen yhdistymänä. Vokaali-ilmaisuuden osatekijöiden yhteisvaikutuksen tarkastelu paljastaa, että *Silkkirummun* solistiosuoksien hienovaraisimmatkin muutokset ilmentävät roolihenkilöiden psyykkisen tilan muutoksia ja heidän reaktioitaan tarinan tapahtumiin. Esimerkin 3 laulusäkeessä jatkuvasti laajenevat intervallit, samanaikaisesti hidastuvat rytmiarvot ja vahvistuva ekspressio yhdessä heijastavat tehokkaasti tekstisisältöä. Draaman edetessä päähenkilöt alkavat omaksua vokaali-ilmaisuunsa yhä enemmän piirteitä toisiltaan: tämä musiikillinen prosessi kuvaa päähenkilöiden syvenevää kohtalonyhteyttä.

3

1268

segment 1 segment 2 segment 3

ha vi-ha vi - ha täyt-tää sy - di - me - ni

Libreton runosäkeet esitetään vokaaliosuuksissa usein fragmentoituneina, jolloin libreton ja partituurin tekstin välillä on huomattavia eroavaisuuksia. Heinisen musiikki seuraa suomen kielen luonteenomaista prosodiaa välillä hyvinkin tarkasti, mutta tietyissä kohdin poikkeukselliset intonaatiot, tavukestot ja lausemelodiat heikentävät tekstin ymmärrettävyyttä. Fragmentaatio kohdistuu myös lauserakenteisiin, tavujen järjestykseen ja äänneiden artikulaatioon: lopputuloksena ovat syllabiset, foneettiset tai repetitiiviset tekstimuodot, joissa kielen soinnilliset piirteet hallitsevat ilmaisua.

Heininen on käyttänyt musiikillisessa kerronnassaan Mannerin runoja innovatiivisesti. Runotekstin vähittäinen fragmentoituminen yhdistyneenä solistin vokaali-ilmaisuuden muuntumiseen muodostuu päähenkilön mielen hajoamisen kokonaisvaltaiseksi metaforaksi. Prosessissa kaksi kerronnan elementtiä – kieli ja musiikki – omaksuvat toistensa piirteitä siten, että ne lopulta kietoutuvat yhdeksi ilmaisuunodoksi. Musiikki lähenee puhetta ja puhe, menettettyään rationaalisen luonteensa, toimii lähinnä soinnillisena elementtinä. Kuitenkin pelkät libreton avainsanoista poimitut, jatkuvasti toistetut äänneet viittaavat edelleen hämäävästi alkuperäisiin kielellisiin merkityksiin: esimerkiksi pelkkä yliartikuloitu äänne ”Rrrr” luo assosiaation tekstimotiiviin ”rumpu” ja tuntuu jäljittelevän rummun pärinää. Esimerkissä 4 päähenkilön mielen hajoaminen kuvautuu solistiosuuden pseudopolyfoniaalla ja siihen yhdistetyllä fragmentoidulla monitasoisella tekstillä.

4

Molto mosso (cadenza)

907

MI pi mi KSI mi e-tä pi MI ksi nun sta-NUN lä
f pp f pp f pp

mi e-lä PI TÄI SI kuin lai tää pi mi ksi pi tää si e-lä
f f f pp mp

Kielen ja musiikin väliset viittaukset ulottuvat *Silkkirummussa* syväälle ilmaisukeinojen merkkijärjestelmiin asti. Kun intermediaalisessa teoksessa yhden merkkijärjestelmän rakenteelle tai koodille on kehitetty toisella merkkijärjestelmällä ilmaistava analoginen rakenne tai koodi, ilmiötä kutsutaan termillä transcoding.

Silkkirummun libreton haikujen tavurakenteelle (5–7–5 tavua kussakin runosäkeessä) säveltäjä on keksinyt musiikillisen vastineen (viisi säveltoistoa samalla rytmisarvolla), joka esiintyy jatkuvasti eri muodoissa oopperan alusta loppuun asti (esimerkki 5).

5

1207 200

Kuu - kaa ih - mi - set

VI 1 + 2 tutti div.1: pizz, div.2: c.l.b. div.1: pizz, div.2: arco ord.

Vla + Vc, tutti mp div.1: pizz, div.2: c.l.b. f div.1: pizz, div.2: arco ord.

1210

Kuu - uu - uu - L L - L - L - kaa - aa

VI 1 + 2 + Vla, soli mp Vc + Ch, soli mp

colouristic effects

ELOKUVALLISIA AIKARAKENTEITA

Tarinan juoni sisältää tapahtumat kausaalisessa järjestyksessä. Kerronta voi kuitenkin poiketa tästä lineaarisesta etenemisestä: tarkoituksena voi olla esimerkiksi osoittaa nykytilanteen syyt menneisyyden tapahtumissa. Musiikin viittausuhteet ja aikaratkaisut laajentavat oopperakerronnan keinoja huomattavasti. *Silkkirummun* musiikillisen kerronnan aikarakenteet muistuttavat elokuvallista kerrontaa. Elokuvassahan voidaan laajakuvauksen väliin leikata ja yhdistää lähikuvia henkilöiden kasvoista ja tuoda näin esiin heidän reaktioitaan tai tunteitaan. Tällä niin kutsutulla montaailla voidaan myös tuoda yhteen ajallisesti kaukaisia kohtauksia ja luoda tarinaan uusia merkityssuhteita. *Silkkirummussa* audiovisuaalisen kerronnan keinon musiikillinen vastine, musiikillinen montaa, on toteutettu tekstuurikeskeytyksin, joita on käytetty kahdessa tarkoituksessa. Hulluuskohtauksessa toistuvat äkilliset tekstuurinvaihdokset luovat mielikuvan, että musiikki alkaa yhä uudelleen alusta. Montaa rinnastuu roolihenkilön tietoisuuden tason vaihteluun, pakkomielleisyyteen ja kyvyttömyyteen havaita aikaa (esimerkki 5). Loppukohtauksen kaaottiseen musiikkiin on yhdistetty montaaitekniikalla lyhyitä lyyrisiä katkelmia oopperan alusta. Ne ovat kuin takaumia eli flashbackeja, joilla muistutetaan yleisöä alkutilanteesta ja tuolloin vielä avoinna olleista mahdollisuuksista.

Kerronnan nopeutta säätämällä voidaan toisaalta ohittaa tarinan epäoleelliset jaksot pikaisesti, toisaalta keskittää yleisön huomio tarinan tärkeimpiin tapahtumiin. *Silkkirummussa* vääjäämättä kuluva aika ja jähmettyneet aika muodostavat keskeisen kerronnalla ilmennettävän dikotomian, koska oopperan alkupuoli tapahtuu lineaarisesti etevässä ajassa, mutta jälkipuoli tuonpuoleisuudessa eli ajattomuudessa. Jähmettyneitä aikaa heijastaa teoksessa musiikillinen stasis, joka on toteutettu tapahtumatiheyttä säätämällä: jos tapahtumia on hyvin vähän tai ei lainkaan, aika tuntuu pysähtyvän. Samoin käy myös tilanteissa, joissa tapahtumatiheys on niin valtava, että kuulijan on mahdotonta seurata musiikkia temporaalisesti.

Silkkirummun libretossa on dialogeja, mutta varsin usein päähenkilöt tuntuvat yksinpuheluissaan osoittavan sanansa epäsuorasti yleisölle. Varsinaisena kertojana toimii kuoro, joka seuraa tapahtumia ja henkilöiden puheenvuoroja etäältä, arvioiden ja kommentoiden tapahtumia antiikin tragedioiden tapaan. Orkesterin rooli musiikillisena kertojana on varsin tärkeä: useimmiten orkesteri myötäilee verbaalista kerrontaa, mutta draaman ratkaisevissa kohdissa se itsenäisenä toimijana ohjaa tapahtumat haluttuun suuntaan tai tuo esiin näkökulmia, joita tekstissä ei mainita lainkaan. Näin verbaalisen ja musiikillisen kerronnan välinen hankaus tai ristiriita luovat aivan uusia draamallisia yhteyksiä ja tulkintavaihtoehtoja. Esimerkiksi *Silkkirummun* ironista lukutapaa voidaan perustella tilanteilla, joissa kuoro ja orkesteri kyseenalaistavat päähenkilön soveltuvuuden tarinan sankariksi.

ENSI-ILLASTA TÄHÄN PÄIVÄÄN

Silkkirummun kumua ovat kannatelleet viime vuosikymmeninä lähinnä säveltäjäkollegat ja historioitsijat. Harvoja teoksesta kirjoittaneita tutkijoita on kiinnostanut libreton eksoottinen alkuperä ja japanilaisen no-näytelmän muuntuminen länsimaiseksi oopperaksi. Nyt tehty tutkimus onkin ensimmäinen väitöskirja, joka keskittyy *Silkkirummun* sävelkielen tarkasteluun. Näkökulmia ja tutkimusaiheita oopperassa riittäisi tuleviinkin tutkimuksiin: kuten *Jouni Kaipainen* CD-levyn esittelytekstissä toteaa, *Silkkirumpu* on solidi taideteos, joka on tutkijalle runsaudensarvi. Jos vain materiaali olisi helpommin saatavilla, se auttaisi niin tutkijoita kuin tulevia esitysohjelmoita.

INKERI JAAKKOLA

Kirjoittaja on tutkija, jonka kiinnostus kohdistuu musiikki-analyysiin ja eri taiteiden näkökulmia yhdistävään monitieteiseen tutkimukseen. Hän opettaa musiikinteoriaa ja säveltapailua Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa ja Lahden konservatoriossa. Hän on myös säveltäjä.

PORTTIA VARTIOIMASSA

SARJASSA PANEUDUTAAN VALINTAPROSESSEIHIN, JOTKA VAIKUTTAVAT SÄVELTÄJÄN TYÖHÖN JA SEN NÄKYVYYTEEN. ENSIMMÄISENÄ AIHEENA ON NUOTTIKUSTANTAMINEN.

AHTI VILUKSELA

Liiketoimintaa ja kulttuurityötä

Nuottikustantaja tekee työtä musiikin saattamiseksi soimaan ja uskoo edustamiensa teosten taiteelliseen arvoon ja menestymisen mahdollisuuksiin. Kaksi kustantajaa kertoo, millaisia valintoja heidän eteensä tulee, kun katalogia kasvatetaan.

Mitä kustannus-sopimusta havittelevan säveltäjän tulisi ottaa huomioon? Ainakin se, että kustantamolle ennestään tuntemattoman säveltäjän ei kannata lähteä liikkeelle yksittäisellä teoksella, suosittelee Sulasolin Reijo Kekkonen. Kun kustantaja saa tutustuttavakseen useampia teoksia, on helpompi saada käsitys säveltäjän tyylistä ja nuoren säveltäjän kohdalla esimerkiksi siitä, mihin suuntaan tekijä on kehittymässä.

Vaikka kustannustoiminnan perustarkoituksena on tarjota ja levittää nuotteja, kustantamo on yhtä suuressa määrin säveltäjän tuki ja turva. ”Kustantaja on säveltäjän sparraaja ja vankka tukipilari, joka uskoo edustamaansa musiikkiin ja haluaa toimia ja puhua sen puolesta”, kiteyttää Fennica Gehrmanin **Henna Salmela**. ”Kustantajan pitää ymmärtää säveltäjän luovia prosesseja ja ajatusmaailmaa, jotta voidaan keskustella ja olla tukena. Se on rakentavaa luottamuksellista työtä”, Reijo Kekkonen kuvailee.

MONIPUOLISUUDEN IHANNE

Kun Reijo Kekkonen vuonna 1988 aloitti Sulasolissa, julkaistuja nimikkeitä oli noin 200. Nyt niitä on jo yli 2 000. Vuonna 1922 Suomen kuoroliiton aloittanut järjestö keskittyy julkaisuisaan luonnollisesti kuoromusiikkiin, mutta katalogissa on runsaasti myös muuta musiikkia, etenkin kuoromusiikkiin profiloituneiden säveltäjien muita teoksia aina oratorioita ja kamariorkesterimusiikkia myöten. Kuoromusiikin harrastajia palveleva soolosoitinmusiikki on yksi osa-alue, ja yhä keskeisemmäksi on noussut urkumusiikki.

”Monet kirkkomusiikot johtavat kuoroja ja ovat aikojen saatossa kyselleet, löytyisikö teiltä urkumusiikkia. Tällä hetkellä olemme kivasti saaneet kansainvälisillä markkinoilla jalkaa oven väliin urkumusiikin levittäjänä”, Reijo Kekkonen iloitsee.

Koska Sulasol on ensisijaisesti harrastajamusiikkijärjestö, myös sen kustannustoiminnassa korostuu pedagoginen tehtävä. Itse esimerkiksi Radion kamarikuorossa aikoinaan laulanut Kekkonen on kuitenkin johdonmukaisesti halunnut tuoda mukaan myös vaativampaa musiikkia. Hänelle toiminnan peruseriaatteena on monipuolisuus: liitto on olemassa niin vasta-alkajia kuin ammattikuoroja varten, ja ihanteena olisi, että mahdollisimman moni voisi löytää katalogista mieltymyksiään ja tarpeitaan vastaavaa musiikkia. ”Kustantajan pitää siinä mielessä asettua musiikin ja oman musiikkimakunsa yläpuolelle, että ymmärtää kuinka erilaisia ihmiset ovat musiikki-mieltymyksineen”, hän avaa.

Vaikka Suomessa on paljon kuoroja, kenttä on rajallinen. Sulasol on vallannut myös kansainvälistä alaa ja saavuttanut kuorotapahtumissa sekä nuottinäyttelyissä näkyvyyttä kuoromusiikin tuntijana. Sulasolin ulkomaisia säveltäjänimiä ovat esimerkiksi **Sandra Milliken**, **David Hamilton** ja **Tarik O'Regan**. Joillekin Sulasol on toiminut ponnahduslautana suurkustantamolle. Kekkonen mukaan moni ulkomainen kuoronjohtaja on löytänyt Sulasolin tarjonnan.

INNOSTUMISESTA MONIULOTTEISEEN ARVIOINTIIN

Miten musiikki sitten päättyy julkaisutavaksi? Kekkonen ja muut Sulasolin työntekijät seuraavat kuorokenttää tarkasti: käyvät konserteissa, kuuntelevat äänitteitä ja keskustelevat kuoronjohtajien kanssa. Kentältä nousevien ideoiden ja löytöjen lisäksi säveltäjät toki myös itse lähestyvät kustantamoa. Kuoromusiikin saralla Sulasol on säveltäjille houkutteleva kanava, sillä liitto tavoittaa kuorot tehokkaasti. Esimerkiksi **Riikka Talvitie** julkaisee kaiken kuoromusiikkinsa Sulasolin kautta, soitinmusiikin taas erikseen.

”Kaikki ideat otetaan vastaan, tutkitaan ja tutustutaan”, Kekkonen sanoo. ”Hienoa olisi saada kiinni nuoresta lu-

”KUSTANTAJAN PITÄÄ YMMÄRTÄÄ SÄVELTÄJÄN LUOVIA PROSESSEJA JA AJATUSMAAILMAA, JOTTA VOIDAAN KESKUSTELLA JA OLLA TUKENA. SE ON RAKENTAVAA LUOTTAMUKSELLISTA TYÖTÄ.”
- REIJO KEKKONEN

paavasta säveltäjästä, jonka kanssa voisi kokeilla yhteistä taivalta.”

Hyvästä kappaleesta innostuminen on usein spontaania, mutta sopivien teosten etsiminen on työläs prosessi, jossa täytyy ottaa huomioon monia asioita: käytännöllisiä, taiteellisia ja teknisiä. Joskus teoksen julkaiseminen voi tyssätä tekstin käyttöoikeuksien puuttumiseen.

Työ vaatii kärsivällisyyttä ja pitkäjänteisyyttä. Ja keskustelut säveltäjän kanssa hienotunteisuutta: ”Kuten **Rautavaara** sanoi, teokset ovat hänen lapsiaan, joille hän haluaa taata turvallisen tien maailmaan. Niitä täytyy kohdella inhimillisesti.”

Kekkonen opiskeli aikoinaan Sibelius-Akatemiassa sivuaineena sävellystä, ja tekniikoiden ymmärtämisestä

AHTI VILUKSELA

on paljon hyötyä. Sävellysteknisten elementtien arvioimisessa on Kekkonen mukaan silti oltava varovainen, sillä kömpelöltä näyttävä asia saattaakin olla kiehtova soinnillinen piirre. ”On tärkeää, että musiikilla on sanottavaa, mutta toisaalta voi olla myös kappaleita, jotka eivät itsessään

Suomen Musiikkikustantajat ry:n jäsenenä on kahdeksan klassisen musiikin tai kuoromusiikin kustantajaa. Monet säveltäjät kustantavat teoksiaan itse.

Sulasol ry on perustettu 1922, ja nuottimateriaalin tuottaminen ja välittäminen kuoroille on kuulunut yhdistyksen tehtäviin alusta alkaen. Sulasol kustantaa vuosittain 60–70 teosta.

Fennica Gehrman on ruotsalaisen Gehrman Musikförlagintyön tytäryhtiö. Kustantamo on perustettu vuonna 2002, mutta sen juuret ulottuvat Edition Fazerin kautta pitkälle suomalaisen musiikin historiaan. Nykyään kustantamo edustaa suomalaisista säveltäjistä esimerkiksi Paavo Heinistä, Kalevi Ahoa, Kimmo Hakolaa, Lotta Wennäkoskea ja Matthew Whittallia.

Lue lisää Fennica Gehrmanista Teostoryn lokakuussa ilmestyneestä artikkelista: [teosto.fi > teostory > Näin saat musiikkisi soimaan: Kustannuspäällikkö Jari Eskola](#)

ole niin painavia, mutta toimivat siltana johonkin muuhun”, hän sanoo.

Ammattisäveltäjille Kekkosella on ehdotus: kuorokentällä on suuri kysyntä helposti toteutettavalle musiikille, joka kuitenkin tarjoaisi kosketuspinnan nykymusiikin maailmaan. ”Esimerkiksi Antti Auvinen sävelsi Nuorten Kuoroliitolle teoksen *Sanomalehti*, joka on kaksiääninen mutta täynnä kiinnostavia efektejä.”

**”MONESTI TIETYSTÄ
TEOKSESTA
INNOSTUMINEN ON
PUHTAASTI ALITAJUISTA:
KUSTANTAMOSSA OLLAAN
YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, ETTÄ
KYSEESSÄ ON Hieno
TEOS, JOHON KANNATTAA
SITOUTUA.”
- HENNA SALMELA**

ITSEISARVOSTA KÄYTTÖARVOA

Henna Salmela on työskennellyt kustannustoiminnan parissa liki 30 vuotta, viimeiset 12 vuotta Fennica Gehrmanin johtotehtävissä. Fennica Gehrman on suomalaisen taidemusiikin näyteikkuna, jonka levittäjinä maailmalla toimivat Boosey & Hawkes ja Schott. Emokustantamo on ruotsalainen Gehrmans Musikförlag. Fennican katalogissa on säveltäjiä myös Virosta, eikä rajausta kansallisuuden mukaan ole tehty, mutta käytännön syistä yhteistyötä tehdään enimmäkseen kotimaassa vaikuttavien tekijöiden kanssa.

Kustantamo tähtää ennen kaikkea pitkäjänteiseen ja sitoutuneeseen yhteistyöhön ammattisäveltäjien kanssa. *First option* -kustannussopimuksella lähes kaikki säveltäjän kynästä syntyvä kustannetaan. Uuden säveltäjän kanssa saatetaan lähteä aluksi liikkeelle muutamilla teoksilla, joiden kautta yhteistyö kypsyy. Joskus kustannetaan myös yksittäisiä potentiaalisilta vaikuttavia teoksia.

Fennica Gehrman saa lähes joka viikko yhteydenottoja säveltäjiltä ja muusikoilta, jotka ehdottavat jotakin teosta julkaistavaksi. Useimmiten ne saapuvat kustannuspäällikkö Jari Eskolalle prosessoitavaksi, ja niistä keskustellaan yhdessä.

”Ei ole yksiselitteistä vastausta siihen, miten päätöksiä kustantamisesta tehdään, sillä erilaiset tapaukset ja päätösprosessit ovat yhtä kirjavia kuin se musiikin kirjo, mitä meille tarjotaan”, Henna Salmela tiivistää. Hän kertoo, että kiinnostuksen heräämiseen saattaa vaikuttaa moni asia: itse teoksen vetävyys tai taidokkuus, sen kokoonpano, jos tarjolla esimerkiksi on vähän vastaavaa ohjelmistoa, teoksen ajankohtaisuus vaikkapa kilpailukappaleena tai muu ominaisuus, joka saa teoksen erottumaan edukseen. Jos kaupallinen äänite sattuu jo löytymään, se on luonnollisesti iso etu ja antaa vauhtia kysynnälle. ”Monesti tietystä teoksesta innostuminen on puhtaasti alitajuista: kustantamossa ollaan yhtä mieltä siitä,

että kyseessä on hieno teos, johon kannattaa sitoutua”, Salmela sanoo.

Ymmärrettävästi kustantajan on helpompi tarttua uuteen säveltäjään, jos tälle on jo kertynyt jonkinlaista tunnettuutta, esityksiä ja tilauksia. Jos säveltäjän teosluettelo on hyvin suppea, ei ole helppo arvioida, onko kustantamo oikea yhteistyökumppani tulevaisuudessakin. ”Aivan koulun penkiltä emme ole vielä ottaneet ketään ’talliimme’, mutta sekin voi olla tulevaisuutta, sillä etenkin naissäveltäjiä koskellaan nyt kovaa vauhtia kansainvälisten kustantamoiden katalogeihin”, Salmela kertoo.

Kustantamo pyrkii seuraamaan aikaansa ja musiikkilämän uusia tuulia mahdollisimman hyvin, myös kansainvälisesti alan tapahtumissa, järjestöissä ja alikustantajien kautta. ”Kustantamon 10-vuotisjuhlinnan yhteydessä vuonna 2012 saimme eräältä arvostetulta säveltäjältä painavaa palautetta siitä, että kustannusluettelomme on sukupuoli- ja ikäjakaumaltaan yksipuolinen. Otimme tämän vakavasti, sillä sama havainto oli toki tehty kustantamossa jo aiemmin, ja valikoimamme on sittemmin muuttunut monipuolisemmaksi”, Henna Salmela kertoo. ”Realismia on kuitenkin se, että millään kustantajalla ei ole resursseja tehdä kaikkea sitä, mitä ideaalimaailma edellyttäisi.”

Kustantajan prioriteettina Salmela näkee omista säveltäjistä ja heidän teoksistaan huolehtimisen, ja se vaatii paljon työtä. Osa-alueita ovat niin nuottimateriaalin laatu, markkinointi, tekijänoikeusasiat, lisensoinnit, tilaus- sopimukset ja palkkioneuvottelut.

Käytännön puurtamisen yläpuolella kyse on taiteen mahdollistamisesta. ”Säveltäjän työ, uuden luominen, on kaiken kustannustoiminnan lähtökoh- ta, ja sen itseisarvo on oltava mielessä joka päivä, kun avaa toimiston oven. Työmme on liiketoimintaa ja kulttuurityötä”, Henna Salmela linjaa. ”Itseisarvosta syntyy käyttöarvoa, jolle innostunut kustantaja voi antaa siivet.”

AULI SÄRKIÖ-PITKÄNEN

Kirjoittaja on musiikkitoimittaja.

Musiikki on aina ollut olennainen osa elämäni. Muistan kun äitini laittoi minut kolmevuotiaana lastenkuoroon. Jo musiikkikoulussa tuli mieleeni, että haluan yhdistää elämäni musiikkiin, mutta en tiennyt vielä missä on todellinen kutsu- mukseni. Opettajani halusi tehdä minusta pianistin, mutta valitsin luovuuden polun. Muistan yhden hauskan tapauksen. Kun kävin pianonsoiton kokeessa musiikkikou- lussa, soittaessani **Beethovenin** sonaattia unohdin kesken kaiken, mitä piti soittaa. En lopettanut soittamista, vaan aloin imp- rovisoida, kuin mitään ei olisi tapahtunut. Tuomarit eivät vähentäneet pisteitä, koska improvisointi oli sulavaa. Sen jälkeen sovimme piano-opettajani kanssa, että lähden opiskelemaan sävellystä. Ensimmäisen kappaleeni sävelsin yksitoistavuotiaana, ja sitten aloin sävellyksen perus- teiden opiskelun ammattilaissäveltäjän kanssa. Siitä lähtien olen jatkanut musiikin kirjoittamista, koska musiikki on minulle kuin ilma, jota hengitän.

Vuosina 2008–2011 opiskelin musiikki- lukiossa (Ukraina, Zaporizjja) ja valmistuin musiikin teorian opettajaksi. Sen jälkeen muutin Harkovaan (Ukraina) ja aloin opiskella Harkovan Kotlyarevskyn kansallisessa taideyliopistossa säveltäjäksi professori ja säveltäjä **Vladimir Ptushkinin** johdolla. Vuonna 2016 valmistuin kunniamainin-

noin säveltäjäksi, tutkijaksi ja yliopiston opettajaksi. Ukrainassa vuosina 2011–2017 työskentelin musiikkikouluissa musiikin teorian ja sävellyksen opettajana, pidin konsertteja ja musiikkiluentoja.

Työskentely lasten kanssa tuo minulle suurta iloa, erityisesti musiikin säveltämi- sen ja improvisaation oppitunneilla. Voin verrata sitä laatikkoon, joka on täynnä timantteja. Jokainen pieni muusikko on aarre, raakatimantti. Oppimisen aikana tästä raakatimantista hioutuu todellinen jalokivi, ja tämä antaa minulle paljon inspi- raatiota työssäni.

Olen kokeillut kirjoittaa musiikkia eri soittimille, erilaisilla tyyleillä ja tekniikoilla, mutta melodisuus on pysynyt muuttumat- tomana. Lisäksi musiikistani voi löytää uk- rainalaisen musiikin perinteisiä rytmejä ja intonaatioita. Ukrainan maisemat eroavat suuresti suomalaisista maisemista. Suo- malainen luonto lumoo kauneudellaan ja koskemattomuudellaan. Kävellenessäni metsässä voin uskoa, että siellä asuvat sa- tuhahmot ja Suomen eepoksessa kuvatut sankarit. Luonto on aina inspiroinut minua, ja nyt minusta tuntuu, että musiikissani on syntymässä uusi äänien cocktail, kahden kulttuurin synteesi.

Haluan, että musiikkini tuo ihmisille onnea ja täyttää kuuntelijoiden sieluista puuttuvia palasia. Toivon, että jokainen, joka kuuntelee musiikkiani, voi löytää siitä jotain omaa, joka jättää jäljen sydämeen.

Suomen Säveltäjät: Uusi jäsen

VIKTORIAA KOSTIAINEN

KOLME TEOSTA

Melankoliset kirjeet (2014)
5 laulua mezzosopraanolle ja pianolle.
Ensiesitys: Kiova, Ukraina.

Sinfonietta (2016)

Orkesterille.

Ensiesitys: Harkova, Ukraina.

Luonto puhuu (2019)

11-osainen pianosarja.

Ensiesitys: Joutseno, Suomi

INSPIRAATIO

Luonto

Impressionistiset maalaukset

Kirjallisuus

ELENA MAZUR

Suomen Säveltäjät:
Uusi jäsen

MARI
SAINIO

KOLME TEOSTA

Tales EP/Minus 25 (2017, 2018)
Albumi

The Raven (2017)
Monologiooppera
Kantaesitys Lapinlahden lähde
25.6.2017

The Infinite Bridge (2015)
Multimediasinfonia
Kantaesitys Britten Theatre
5.5.2015

INSPIRAATIO

Tarinat
Taide
Luonto
Suurkaupungit

Olen monipuolinen säveltäjä ja teen sävellystöitä orkestereille, kuoroille, elokuviin, televisioon ja teatteriin niin Suomessa kuin ulkomailla. Aloitin musiikkiopintoni 5-vuotiaana klassisella pianolla. Improvisointi ja säveltäminen olivat minulle tärkeitä alusta asti, mutta ensimmäiset nuotinnut sävellykseni tein yläasteikäisenä, kun sain Sibeliusnuotinnusohjelman, jonka kanssa aloin viettää iltojani.

Aloitin opinnot Sibelius-Akatemiassa vuonna 2008 sävellyksen ja musiikinteorian koulutusohjelmassa. Sibelius-Akatemia-vuosieni aikana kävin myös puoli vuotta Göteborgissa opiskelemaan sävellystä. Valmistuttuani lähdin vuonna 2013 Iso-Britanniaan Royal College of Musiciin opiskelemaan elokuvasävellystä. Vuodet Lontoossa kasvattivat ja muokkasivat minua paljon säveltäjänä, ja siellä ymmärsin kuinka monipuolista säveltäjän työ voi olla.

Nykyään sävellän konserttimusiikin tilaustöitä, musiikkia elokuviin, televisioon ja teatteriin sekä julkaisen musiikkiani Ranka Kustannus -levy-yhtiön kautta. Sävellyksiäni ovat esittäneet muun muassa Avanti!,

Baltic Sea Philharmonic, Brighter Sound, Akademen ja Exaudio, ja teoksiani on kuultu esimerkiksi Musiikkitalossa, National Galleryssa, National Theatressa, Malmön konserttitalolla, Victoria and Albert Museumissa, Helsingin tuomiokirkossa ja Porvoon Suvisoitto-festivaalilla.

Minua inspiroivat kontrastit: käytän musiikissani paljon elektronisia ääniä, joihin yhdistän akustisia soittimia. Tykkään manipuloida ääniä ja sulattaa akustiset ja elektroniset elementit yhteen uudenaikaisiksi äänimaailmiksi. Musiikissa tärkeitä asioita minulle ovat tekstuurit ja melodiat sekä monikerroksisuus, josta löytyy jokaisella kuuntelukerralla uutta kuunneltavaa. Myös luonto ja suurkaupungit kulkevat tärkeinä kontrasteina vierekkäin tuotannossani.

Olen kiinnostunut eri musiikkityyleistä, mutta en halua jaotella musiikkia liian tiukasti eri genreihin. Omaan musiikkiini saan inspiraatiota erilaisista lähteistä, ja teen paljon yhteistyötä eri musiikkityylejä edustavien muusikoiden kanssa. Mielestäni on hienoa ja inspiroivaa, kun eri taustoista tulevat ihmiset soittavat yhdessä, ja koen aina itsekin oppivani uutta työskennellessäni erilaisten muusikoiden kanssa. Pidän myös eri taiteenaloja yhdistelevistä projekteista.

Tällä hetkellä viimeistelen toista albumiani *Archipelago Stories*, jonka inspiraationa toimii Sipoon saaristossa viettämäni aika. Albumikokonaisuuden rakentaminen on minulle hyvin tärkeää, ja haluan, että se toimii parhaiten kokonaisuutena. Albumi julkaistaan keväällä 2021. Sävellän parhaillaan myös laulusarjaa TampereRaw Ensemblelle Emily Dickinsonin runoihin, musiikkia islantilaiseen elokuvaan *Betur sjá augu* sekä tilausteosta vuoden 2021 Nordic Music Days -festivaalin päätöskonserttiin.

➔ marisainio.com

Tze Yeung Ho (b. 1992) is a Helsinki-based Norwegian composer. Relatable to many second generation Cantonese immigrants in Europe, Tze Yeung spent a significant part of his childhood in the corner of his family's Chinese restaurant.

As the current chairman of the Norwegian chapter of Ung Nordisk Musik, Tze Yeung is active in creating collaborations between composers, performers and artists across the Nordic and Baltic regions. He is the first prize recipient of Land's End Ensemble's 17th annual composition competition. His other collaboration with Linda Gabrielsen, *hvorfor pusen?* received the second prize of Shanghai New Music Week's 1st Chamber Opera Composition Competition.

Some other highlighted activities include his participation as one of the seven selected composers of the Norwegian Society of Composers' and Music Norway's KUPP program and his upcoming production of the opera project *minn(i)e* with the Estonian company Opera Veto and Finnish stage director Anselmi Hirvonen.

Tze Yeung holds a master's degree from the Norwegian Academy of Music and is currently completing his PhD degree in composition at the Estonian Academy of Music and Theatre. His previous and current mentors include Trond Reinholdtsen (NO), Gary Kulesha (CA), Lars Petter Hagen (NO), Helena Tulve (EE), Toivo Tulev (EE), Asbjørn Schaathun (NO), Maja S. K. Ratkje (NO) and Alexander Weinstangel (CA/HR).

➔ tzeyeungho.com

Suomen Säveltäjät:
Uusi jäsen

TZE YEUNG
HO

THREE PIECES

hvorfor pusen? (2019)
Chamber opera
Premiered at the Shanghai Conservatory of Music in 2019 as part of Shanghai New Music Week, directed by Shiru Wang.

messe norvégienne profane (2018/2019)
Countertenor, electronics, brass quintet, audience choir and optional harp
Commissioned by and written for Nynorsk messingkvintett, Sean Bell and Liis Viira. Premiered in Jakob kirke, Oslo, Norway in 2019, toured Tallinn and Helsinki.

isjoriske forsteder (2019)
Soprano and electronics
Commissioned by and written for Elisabeth Hetherington. Premiered in Rahvusraamatukogu in Tallinn, Estonia.

TINE SUREL LANGE

HANNA RÄST

Suomen Säveltäjät:
Uusi jäsen

EETU LEHTONEN

Olen päätenyt nykymusiikin säveltäjäksi monen mutkan kautta: lapsuuden kosketinsoitintunneilla pimputtelin popmusiikin ikivihreitä, teininä kiinnostuin konemusiikista ja myöhemmin hevistä. Taipumuksia säveltäjäksi oli tosin havaittavissa jo tuolloin: mahdollisuus työstää elektronista musiikkia itsenäisesti alusta loppuun viehätti, ja tapani valvoa kappaleideni pienimpienkin detaljien toteutumista sen sijaan, että teokset olisivat syntyneet rennosti yhdessä improvisoiden, ajoi bändikaverit raivon partaalle.

Taidemusiikki kolahti vasta parikymppisenä, mutta kiinnostus eteni sitäkin vauhdikkaammin vanhojen mestareiden tuotannosta kohti modernimpaa ilmaisu. Pahimman **Beethoven**-innostuksen laannuttua **Debussy** tarjosi jalansijan, josta ponnistaa 1900-luvun musiikkiin, mutta jäi myös monella tapaa esikuvaksi tähän päivään asti. Vastaavanlaisia elämyksiä aiheutti myöhemmin **Takemitsu**, joka samalla tapaa jäi pysyväksi taustainnoittajaksi, mutta antoi myös eväitä

KOLME TEOSTA

Wormhole (2017)

Cembalolle, gamballe, Paetzold-nokkahuilulle, nauhalle ja elektroniikalle

Kosminen sukellus vanhaan musiikkiin. Esitetyin teokseni, joka pian myös levytetään.

Kantaesitys: Ugly Pug, Tampere Festival, 25.8.2017.

Kanto (2018)

25-kieliselle kotolle ja kanteleelle Tunnelmallinen perinnesoitinten keskustelu.

Kantaesitys: **Tomoya Nakai** ja **Eva Alkula**, Tokio, 14.10.2018.

Pinta (2020)

huilulle ja pianolle

Veden värähtelyistä innoituksensa saanut teos. Sävelletty Tampere Biennalen sittemmin peruttuun ennakkotapahtumaan, jossa sen olisivat kantaesittäneet **Sami Junnonen** ja **Tuomas Turriago**.

INSPIRAATIO

Koiran lenkittäminen: Mieli saa levätä muttei liikaa. Sanaton viestintä on pääosassa, kuten musiikissakin.

Luonto ja luonnontieteet: Olemme osa luontoa. Musiikissani mieluummin kuvaan asiat luonnollisina kuin otan niihin varsinaisesti kantaa.

vielä kompleksisempien harmonioiden ymmärtämiseen. Tämän myötä päädyin lopulta sävellysojintojeni loppupuolella vaihto-opiskelijaksi Japaniin etsimään Takemitsun ja muiden japanilaissäveltäjien soundin salaisuutta. Vaihtojakso tarjosi myös oppia japanilaisesta perinnesäveltäjästä sekä mahdollisuuden kirjoittaa teos koto-kantele-duolle.

Säveltäjänä innostun helposti uusien tekniikoiden ja muotoratkaisujen kokeilemisestä. Pitkäaikaisempaan piirteeseen musiikissani on ollut aleatoristen tekstuuriin yhdistyminen selvälinjaiseen melodiikkaan. Myös rytmiaan vapaus ja tietynlainen orgaanisuus ovat minulle tärkeitä. Vaikka vältän ohjelmallisuutta, musiikkini on silti jollain tapaa draamallista: tarjoan kuulijalle raamit, joihin sovittaa oma narratiivinsa. Uusien soitinten ja sointiyhdistelmien etsiminen niin akustisesti kuin elektronisesti on kiehtovaa. Näitä uusia sointieja olen etsinyt myös kirjoittamalla uutta musiikkia länsimaisen musiikkiperinteen ulkopuolisille instrumenteille, kuten japanilaisille ja kiinalaisille perinnesoitinille.

Kuulen joskus musiikkiani verrattavan elokuvamusiikkiin. En yleensä loukkaannu vertauksesta, mutta näkisin, että musiikkini koettu elokuvamaisuus johtuu enemmän sen eräänlaisesta leikkisästä leikkauksellisuudesta – ehkä Debussin peruja – eikä niinkään sävelkielen uusromanttisuudesta tai muista elokuvamusiikkiin assosioituisista ominaisuuksista. Olen varsin epäkäytännöllinen ihminen: sävellystyössä tämä näkyy mielikuvituksen villinä laukkana, joka ei aina johda muusikoiden näkökulmasta kaikkein helpoimmin hahmottuvaan materiaaliin. Haluaisinkin oppia kirjoittamaan entistä luontevampaa musiikkia, silloinkin kun etsin uusia perinteestä poikkeavia sointieja.

Olen opiskellut säveltämisestä Turun konservatoriossa **Tuomo Teirilän**, Tampereen ammattikorkeakoulussa **Hannu Pohjanoron** ja Aichin taideyliopistossa **Akira Kobayashin** johdolla. Sävellystyön ohella esiinnyn aktiivisesti kosketinsoittajana ja pianistina sekä toimin aika ajoin pianonsoiton opettajana.

📍 eetulehtonen.com

ANTTI HORTTANA

THREE PIECES

Sunshower (2019)

Wind band

Premiered recently by the Helsinki Police Symphonic Band, this piece represents a lot of development of my harmonic and rhythmic techniques, and is very close to my heart. It is also the first large piece I have written whilst living in Finland.

Brass Quintet (2019)

Premiered by the Norwegian Brass Quintet in Helsinki in October 2019, this was my first piece to be performed in Finland. The project was born out of a collaboration between the quintet and Korvat Auki – the Finnish contemporary music organisation I am honoured to currently be chairing.

Chthonic (2017)

Orchestra

This piece for large orchestra was premiered in the Estonia Concert Hall in Tallinn, and has subsequently been performed in Finland by the Tampere Philharmonic Orchestra as part of UNM festival 2020.

My compositional journey has taken me to some interesting places. I first started taking composition seriously whilst studying at Oxford University, where I discovered the fundamental pleasure of hearing my music performed by others, and first felt how collaborative and communicative the act of composition can be.

From there I found myself in Tallinn, Estonia, which became my home for two years. There, for the first time, I had the time to delve deeply into my compositional work and challenge and assess my own methods. The many performance opportunities afforded by my studies there proved very helpful for the development of my own compositional voice and for my practical skills and techniques.

And now, as of autumn 2018, I am in Finland, where I intend to remain for the time being. Although there is always room for improvement, compared to where I come from our art occupies a prominent position in society and is considered valuable by many people – this in turn creates an environment in which young composers can develop and flourish.

Coming from a non-musical background, I found myself intimidated by contemporary composition at first, with its complex pitch and rhythmic structures serving to remind me that I did not come from this world. As the years have passed, and I have experienced the compositional

Suomen Säveltäjät:
Uusi jäsen

FINN SHIELDS

world from several different cultural perspectives, I have come to realise the illusory nature of this intimidation. Not only can "complex" art music become accessible through familiarity and study, but the kind of new music which is considered relevant is nowhere near as homogeneous as I first thought. By and large, we are writing in a time and place where music of innumerable styles can be accepted and celebrated. I have found this to be the case particularly in Finland, and it is liberating.

It gives me the courage to write music congruent with my own stylistic values and inner emotional world, free from the pressure of my music "not sounding modern enough". I do not wish to delve deeply into the specific mechanisms by which I create my music here, as I consider that they are still in flux and subject to change over time, but I can say that my music is driven principally by emotions and feelings, and that it finds its inspiration mainly in the eternal things – nature, the world around us, the human condition.

EDEN SHIELDS

Magnus Lindberg: Accused – Three Interrogations for Soprano and Orchestra, Two Episodes for Orchestra
Anu Komsu, sopraano; Radion sinfoniaorkesteri, joht. Hannu Lintu
Ondine ODE 1345-2

Outi Tarkiainen: The Earth, Spring's Daughter; Saivo
Virpi Räisänen, mezzosopraano; Jukka Perko, sopraanosaksofoni; Lapin kamariorkesteri, joht. John Storgårds
Ondine ODE 1353-2

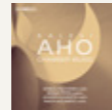
Antti Auvinen: Junker Twist, Himmel Punk, Turbo Aria
Radion sinfoniaorkesteri, joht. Hannu Lintu
Ondine ODE 1326-2

Kalevi Aho: Sieidi, Symphony No.5
Colin Currie, lyömäsoittimet; Sinfonia Lahti, joht. Dima Slobodeniouk
BIS-2336 SACD

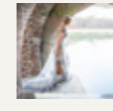
Fridrich Bruk: Sinfoniat nro 19 ("Tunes from Gettoes"), 20 ja 21 ("Presentiment: in Memory of Anne Frank")
Arvydas Kazlauskas, baritonisaksofoni; Liepājan sinfoniaorkesteri ja Liettuan valtion sinfoniaorkesteri, joht. Māris Kupčs
Toccata Classics TOCC 0543

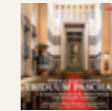
Kalevi Aho: Chamber Music
Sonja Fräki, piano; Jaakko Kuusisto ja Pekka Kuusisto, viulu; Samuli Peltonen, sello
BIS-2186 SACD

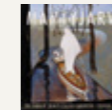
Ilari Kaila: The Bells Bow Down
Adrienne Kim, piano; Isabelle Lepanto Gleicher, huilu; Aizuri-kvartetti
Innova Recordings, 1036

Trasparente
Usean säveltäjän teoksia; mukana Ilmari Mäenpää, Uljas Pulkkis ja Harri Österman
Virpi Räisänen, viulu ja mezzosopraano; Bram van Sambeek, fagotti; Harri Österman, sello
Alba ABCD453

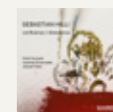
Pekka Kostiainen: Triduum Paschale
Kaisa Ranta ja Minja Niiranen, sopraano; Jeni Packalén, mezzosopraano; Tapani Plathan, basso; Musica-kuoro, Jyväskylä Sinfonia ja Mikkelin kaupunginorkesteri, joht. Ville Matvejeff
Alba ABCD455

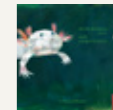
Jaakko Mäntyjärvi: Choral Music
Trinity College Choir Cambridge, joht. Stephen Layton
Hyperion CDA68266

Sid Hille: Here – Beyond the Infinite
Sid Hille, piano ja koskettimet, Abdissa Assefa, waterphone ja miksaus
SatnaMusic CD201

Sebastian Hilli: confluence / divergence
Petri Kumela, kitara; Uusinta Ensemble, joht. József Hárs
Kairos 0015078KAI

Small Creatures – A Musical Bestiary
Teoksia 35 nykysäveltäjältä
Petri Kumela, kitara

Suuria kysymyksiä, pieniä eläimiä

Syksyn uutuuslevyillä suuret kokoonpanot ovat suurten kysymysten äärellä. Hiljattain levytettyjä kotimaisia orkesteriteoksia yhdistää kanta-aottavuus – säveltäjän halu kiinnittää musiikki tärkeäksi tai ongelmalliseksi kokemaansa ilmiöön. Kuulijalle sanoma välittyä suurimmin vokaaliteoksissa. **Magnus Lindberg** käyttää laulusarjansa *Accused – Three Interrogations for Soprano and Orchestra* (2014) tekstinä kuulustelupöytäkirjoja vallankumouksen ajan Ranskasta, 1960-luvun Itä-Saksasta ja 2010-luvun Amerikan Wikileaks-oikeudenkäynnistä. Pelissä ovat sananvapaus ja oikeuslaitoksen puolueettomuus. **Outi Tarkiainen** upea laulusarja *Earth, Spring's Daughter* (Eanan, gida nieida, 2014–2015) puolestaan nostaa saamenkielisten runojen kautta esiin pohjoisen luonnon ja kulttuurin kokemia uhkia. Solistit **Anu Komsu** (Lindberg) ja **Virpi Räisänen** (Tarkiainen) tekevät suurtyöt.

Soitinmusiikissa sanoma on paljolti teoksen nimen, esittelytekstin tai muun teoksesta kerrotun varassa. Tarkiaisen saksofonikonsertto *Saivo* (2016) ja **Kalevi Ahon** lyömäsoitinkonsertto *Sieidi* (2010) viittaavat otsikoillaan saamelaisien pyhiin paikkoihin. Tarkiaisen konsertto on kuin sukellus myyttiseen järveen, kun taas Ahon konsertossa kumisevat rummut. Juutalainen viitekehys ei jää epäselväksi **Fridrich Brukin** sinfoniaissa nro 19 ("Tunes from Gettoes") ja nro 21 ("Presentiment: in Memory of Anne Frank"). Ensin mainitussa Bruk ammentaa motiivisia aineksia juutalaisista sävelmistä.

Levyllä näiden traagisten sinfonioiden välissä kuullaan seesteisempi sinfonia nro 20; kaikki ovat vuodelta 2018.

Antti Auvisen vaikuttavat orkesteriteokset *Junker Twist* (2015) ja *Himmel Punk* (2016) avautuvat **Osmo-Tapio Rähälän** kirjoittamien teosesittelyjen pohjalta kommentteina ääriilikkeiden ja ahdasmielisyyden mekanismeista. Rytmii pitää kasassa yksityiskohtien kuohuvaa massaa, ja muusikoiden huudahdukset kaikuvat kuin syvyydestä. *Turbo Arian* (2017/2018) etäännytetty vanhojen äänitteiden katkelmat tuovat mieleen **Sebastian Hillin** sointi-innovaatiot. Auvisen turboestetiikka on toisaalta sukua Ahon viidennen sinfonian (1975–1976) hallitulle kakofonialle, jonka säveltäjä rinnastaa ihmiskuntaa repiviin ristiriitoihin.

KUOROKONKARIEN KYNÄSTÄ

Molemmat uudet kuorolevyt ovat hengellisiä. **Pekka Kostiaisen** kolmiosainen pääsiäisoratorio *Triduum Paschale* valmistui 2000 ja on nyt ilmestynyt kahden levyn pakettina. Suomen- ja latinankielinen kokonaisuus on dramaattinen ja perinteestä ammentava; taustalla vaikuttavat niin **Bach** kuin vapaatonaalisuuskin. Musica-kuorolla on tärkeä kertojan rooli. Kostiaisen kirjoittaa käytännönläheistä kuorosatsia ja ottaa kaiken irti tekstin rytmistä ja affekteista; sävelmaalailutehot ovat komeita etenkin teoksen keskimmäisessä osassa, passiossa.

Kostiaisen tavoin myös **Jaakko Mäntyjärvi** tuntee kuoroinstrumentin läpikotaisin. Hänen musiikkinsa on harvoin voimakkaasti dissonoivaa, ja tekstuurit tuovat mieleen milloin keskiaikaisen kirkkolaulun, milloin **Rahmaninovin** *Vigilian*. Harmonioiden kirkas intonaatio ja laaja rekisteri vaativat kuorolta paljon. Trinity College Choir Cambridge selvittää haasteen itsevarmasti, joskin sointiin toivoisi paikoin enemmän pyöreyttä. Levyn laajimmat teokset ovat karun ekspressiivinen *Stuttgarter Psalmen* (2009) ja *Trinity Service* (2019), kuoron tilaama iltajumalanpalvelus.

KATSE SISIMPÄÄN

Levypinomme kamarimusiikki kääntyy sisäänpäin, kohti henkilökohtaista. Sekä **Ilari Kailan** että **Virpi Räisänen** levyt nivoutuvat tekijöidensä elämäntarinoihin. *The Bells Bow Down* -levy sisältää Suomesta New Yorkin kautta Hongkongiin siirtyneen Kailan sävellyksiä vuosilta 2003–2017. Musiikki on pidättyväistä mutta samalla rikasta kerroksellisine, toisteisine ja hienovaraisesti muuntuvi- ne tekstuureineen. Säveltäjän viehtymys karnaattiseen musiikkiin tulee esiin *Cameossa* (2005) huilulle, pianolle ja alttoviululle. **Adrienne Kimin** herkästi soittama *Taonta* (2016) on viiden kimaltelevan pianominiatyörien sarja.

Alankomaissa asuva **Virpi Räisänen** yhdistää Viulaja-projektissa roolinsa laulajana ja viulistina. *Trasparente*-levyllä "yhden hengen duojen" esikuva, **Gustav Holstin** *Four Songs for Voice and Violin*, saa oheensa Räisäselle sävellettyjä tai sovitettuja teoksia. Suomalaisia säveltäjiä on kolme. Viuluosuus saa soolojen myötä painokkuutta **Ilmari Mäenpään** *Trasparentessa* (2003). **Harri Östermanin** *Doch alles, was uns anrührt...* (2010) tuo karussa kauneudessaan mieleen Holstin; säveltäjä on mukana sellistinä. **Uljas Pulkkin**in ketterässä *Riddlessä* (2016) on mukana fagotti. On harmi, ettei Räisänen taiturillista suoritusta voi levyllä nähdä.

Ystävien muistolle sävelletyt kappaleet ovat mitä henkilökohtaisimpia luonteeltaan. Näitä ovat Kailan soinnikas *The Bells Bow Down* (2006) pianolle ja jousikvartetille sekä Kalevi Ahon herkä *Lamento* (2001) kahdelle viululle ja *In memoriam Pehr Henrik Nordgren* (2009) sooloviululle. Ahon kamarimusiikkilevyn pihvi on toinen pianosonaatti (2016) **Sonja Fräkin** rautaisena tulkintana.

HILLE, HILLI JA KUMELAN ELÄINTARHA

Sid Hillen *Here – Beyond the Infinite* -levyn idea on omintakeinen. Säveltäjä piti maaliskuussa 2020

Temppeliaukion kirkossa yleisöttömän pianoimprovisaatiokonsertin, josta tehtyyn tallenteeseen on lisätty studiossa klassisten syntetisaattorien (kuten Mellotronin) nostalgiahermoja kutkuttavia ääniä. Uusi materiaali liittyy pääosin saumattomasti pianostemaan, ja tuloksena on meditatiivisia ja letkeästi sven-gaavia äänimaisemia. Teosten nimet, kuten *Never Leave Your Melodica at Home* tai *The Spacewalk*, puhuvat puolestaan.

Ajatus erilaisista soinneista teosten tärkeinä rakennusaineina yhdistää Hilleä ja Sebastian Hilliä. Meditatiivisuuden sijaan Hillin musiikki kuitenkin tykittää informaatiota alati yllätyksellisenä. Kolmiosaista *confluence/divergence* -teosta (2013–2015) kitaralle ja ensemblelle hallitsevat mielikuvituksellisten soittotapojen tuottamat nahinat ja suhinat, ja jokainen soiva ääni tuntuu merkitykselliseltä poikkeamalta. Muhkeammin soi **Jorge Luis Borgesin** runoihin pohjaava *Elogio de la sombra* (2015) jousikvartetille. Bebopin ja acid housen väsymätön energisuus leimaa kamariyhtyeesta *Paraphrase II – 'Giant steps and eden acid'* (2016).

Petri Kumelan, *confluence/divergencen* solistin, riemastuttava soololevy sisältää 35 säveltäjän (valtaosa suomalaisia) kitarakappaleet vapaavalintaisesta pienestä eläimestä. Sormilla on töitä, kun pikkuotukset vipeltävät – esimerkkinä **Juan Antonio Muron** *Pieni hysteerinen peto*. **Ville Raasakan** hauskanpehmeä *Pet Monkey Paw Motion* kitaralle ja tennispallolle erottuu luovalla lähestymistavallaan. Veselementti tuo kappaleisiin rauhaa, joskin **Minna Leinosen** *Merisiili* on terävä tuttavuus ja **Sami Klemolan** *Rapu* syystäkin yksin. Ulkoasultaan viimeistellyn levyn yhteydessä on julkaistu **Laura Ruohosen** kirjoittama ja **Erika Kallasmaan** kuvittama runokirja.

ANNA PULKKIS

Kirjoittaja on Sibelius-tutkija ja musiikkikriitikko.

2019

Mitä kuului Suomen Säveltäjien vuoteen 2019?

HALLITUS

Antti Auvinen, puheenjohtaja, Olli Vir-taperko, vpj, Markku Klami, Veli Kujala, Minna Leinonen, Paola Livorsi ja Niilo Tarnanen.

HENKILÖKUNTA

Vakinaisina toiminnanjohtaja Annu Mikkonen, toimistoassistentti Maisa Mikkonen (osa-aikainen), viestintävastaava Aarne Toivonen (osa-aikainen) sekä määräaikaisena projektisihteeri Hanna Kosonen (Ääneni äärelle -hanke).

JÄSENET

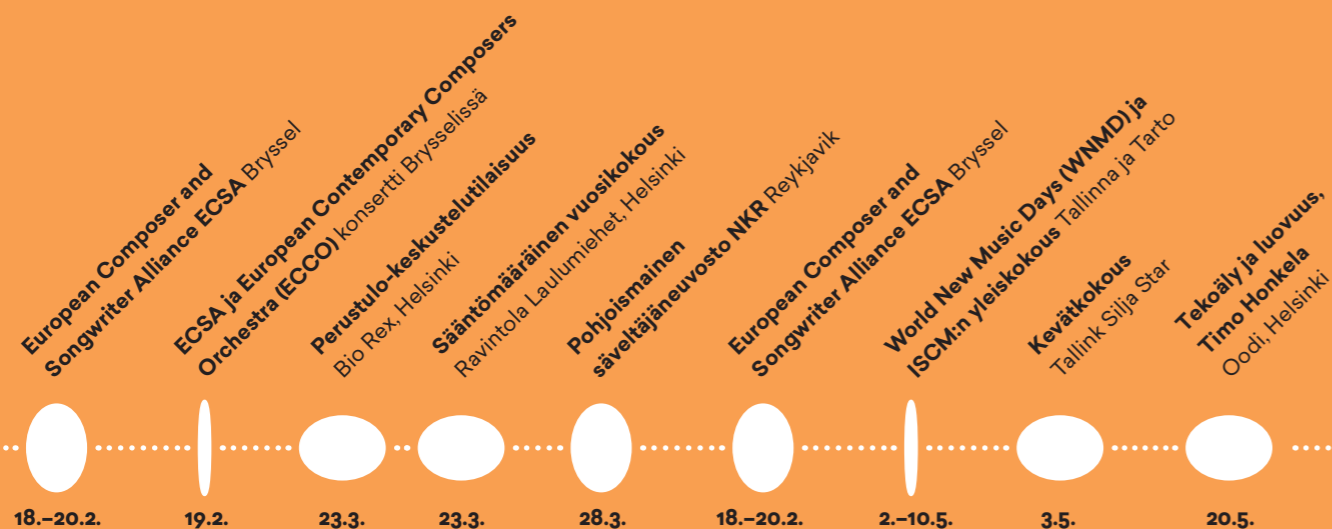
221 säveltäjäjäsentä ja 1 kannatusjäsen, säveltäjäjäsenistä naisia 25 ja miehiä 196.

7 uutta jäsentä:

Tytti Arola, Jan Lehtola, Eetu Ranta-aho, Matilda Seppälä, Aino Tenkanen, Timo Tuhkanen ja Stephen Webb.

Kunniajäsenet:

Paavo Heininen, Mikko Heiniö, Aulis Sallinen, Jarmo Sermilä ja Tapio Tuomela.

TALOUS

Päärahoittaja Teosto: 206 504,00 €

Kopioisto ry: kopiointikorvaukset 269 835,25 €

RAHASTOT

Leevi Madetoja -rahaston jakamat avustukset: 30 000 €

Toivo Saarenpää -rahasto: huoneisto osoitteessa Ilmarinkatu 8 A 23 yhdessä Madetoja-rahaston kanssa.

Väinö Raitio -rahaston jakamat avustukset: 20 000 €

SÄÄTIÖT

Suomen Säveltäjien Sibelius-rahasto: jaetut avustukset yhteensä 78 400 €

- Sävellystilausavustukset 34 300 €
- Työskentelyapurahat yhteensä 30 000 €
- Työskentelyapurahat: kirkkomusiikki 6 000 €
- Pegasos-rahasto 8 000 €

Madetoja-säätiö: jaetut avustukset yhteensä 55 360 €

EDISTÄMISTOIMIA

Kopioisto-korvauksia jaettiin 24 100 euroa seuraaville tahoille: Musica nova Helsinki 5 000 €, Viitasaaren Musiikin aika 6 000 €, Tampere 2 000 €, ISCM 5 000 €, Music Finland, tukimaksu 6 000 €, Synkooppi ry 100 €.

Klasari2080-ohjelmasarja:

20 radio-ohjelmaa yhteistyössä Radio Helsingin kanssa, toim. Anne Teikari.

Pohjoismaiset musiikkipäivät -rahasto

päätettiin perustaa rahoittamaan joka viides vuosi Suomessa järjestettävää festivaalia.

Partituurimusiikin tukea nostettiin yhdistyksen esityksestä 195 000 eurosta 225 000 euroon. Tuki jaetaan kansallisista varoista.

HANKKEITA

Ääneni äärelle. Sävellyksen alkuopetuksen pedagogiikkaan liittyvässä hankkeessa oli toimintaa musiikkioppilaitoksissa Pirkanmaalla, Keski-Suomessa ja Uudellamaalla. Vuoden 2019 loppuun mennessä hankkeeseen on osallistunut 23 musiikkioppilaitosta ja noin 30 säveltäjää. Rahoittajat: SKR:n Pirkanmaan ja Uudenmaan rahastot.

Opus 1. Sivusto koostuu sävellyksen alkuopetukseen tarkoitetuista harjoitteista sekä sävellyspedagogiikka-aiheisista artikkeleista. Yhteistyössä Ääneni äärelle -työryhmän ja Mutes ry:n kanssa.

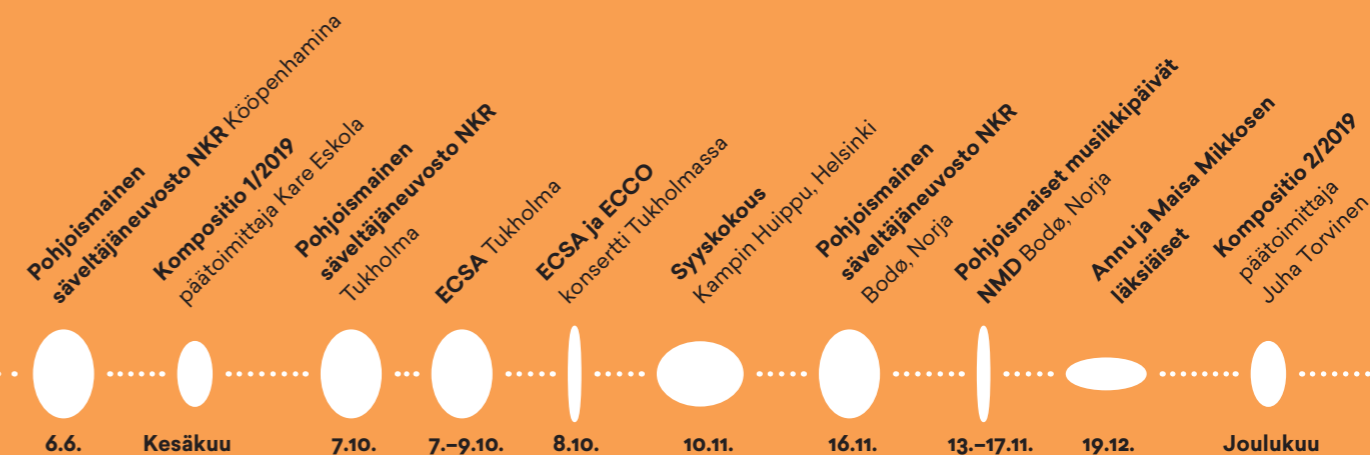
Sävellyksen OPS-työryhmä. Musiikkioppilaitosten sävellyksen opetuksen opetussuunnitelmatyöryhmä.

Yhdenvertaisesti säveltäen. Yhteistyössä Taideyliopiston Sibelius-Akatemian ja Music Finlandin kanssa. Osa Taideyliopiston

taidekasvatuksen tutkimuskeskus Center for Educational Research and Academic Development in the Arts CERADA:ssa tehtävää tutkimusta.

LAUSUNTOJA

- Suomen musiikkikoulutuksen visio
- Lausunto Taide- ja taiteilijapolitiikan suuntaviivat -työryhmän esityksestä taide- ja taiteilijapolitiikan keskeisiksi tavoitteiksi
- Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö Taiteilija-allianssi Suomeen -selvityksestä
- Lausunto KULTA ry:n strategialuonnoksesta
- Selvitys taiteen perusopetuksen rahoitusjärjestelmän uudistamistarpeista taiteen perusopetuksen saatavuuden turvaamiseksi sekä rahoitusjärjestelmän selkeyttämiseksi ja ajantasaistamiseksi

VERKOSTOJA

Yhteistyökumppaneita kotimaan edunvalvonnassa Teosto ry, Kopioisto ry, Forum Artis ry, Luovan työn tekijöiden ja yrittäjien yhteistyöprojekti LYHTY ja Suomen musiikkineuvosto.

Yhteistyökumppaneita suomalaisen musiikin edistämisessä Music Finland, FMQ (Finnish Music Quarterly) ja Musiikin edistämissäätiö MES.

Jäsenyydet ECSA - European Composer and Songwriter Alliance, ECF-komitea (European Composers Forum), Forum Artis ry, ISCM - International Society for Contemporary Music, Konserttikeskus ry, Kopioisto ry, Luovan työn tekijöiden ja yrittäjien yhteistyöprojekti LYHTY, Music Finland ry, NKR - Pohjoismainen säveltäjäneuvosto, Sibelius-Seura ry,

Suomen musiikkineuvosto Finnish Music Council ry, Suomen Tekijänoikeudellinen yhdistys ry, Säveltäjien tekijänoikeustoimisto TEOSTO ry, Tekijäfoorumi, Villa Karon ystävät ry.

➔ Lue vuosikertomus kokonaisuudessaan Suomen Säveltäjien verkkosivuilta: composers.fi

Koronaviruspandemiasta johtuvien rajoitusten vuoksi osaan konserteista saattaa tulla muutoksia. Alla oleva kantaesityslista on päivitetty 1.11.2020 Suomen Säveltäjät ry:n toimiston ja *Komposition* toimituksen säveltäjiltä tai esittäjiltä saamien tietojen perusteella. Kaikki tiedot muutoksista eivät ole ehtineet tähän lehteen.

2020-

Kantaesityksiä

2021

Päivittyvä kantaesitysten listaus verkossa

➔ composers.fi/tapahtumatyyppi/kantaesitykset

Orkesteriteosten kantaesityksiä

➔ sinfoniaorkesterit.fi/fi/konserttikalenteri

Facebook

➔ [Nykkäri-konserttikalenteri](https://www.facebook.com/Nykkari-konserttikalenteri)

Kantaesityksiä on koottu pääosin Suomen Säveltäjät ry:n jäsenten ilmoittamien tietojen pohjalta. Joitain kantaesitystietoja 2020 on julkaistu jo *Kompositiossa* 2/2019 ja 1/2020.

2020

25.6.

SAULI ZINOVJEV

Sospirando x 50v

Sami Mäkelä (sello)

Omenamäen palvelukeskuksen

piha, Porvoo

Avanti! Pikku-Suvisoitto

JUHO KANGAS

25.6.

JUHO KANGAS

Secondi e strumenti

Kamariorkesteri Avanti!

joht. Esa-Pekka Salonen

Avanti-sali, Taidetehdas, Porvoo

Avanti! Pikku-Suvisoitto

"Scored for for guitar, bass clarinet and double bass, Secondi e strumenti by Juho Kangas received its world premiere at the Art Factory. The twelve-minute piece unfolds around a constantly ticking beat, with the music gradually taking shape.

Following an introduction rooted in subtle instrumental noise, Secondi e strumenti grows into an alluring dialogue, idiomatically scored for the three instruments. With this music, Kangas invites the listener on a marvellous journey through different perceptions of time. Enhanced by the compelling performance by Heikki Nikula, Petri Kumela and Timo Ahtinen, Secondi e strumenti was provided with an excellent first outing." (Adventures in music blog post 27.6.2020.)

28.6.–1.11.

MIIKA HYYTIÄINEN

Random acts of online music theatre

Videona toteutettavia performansseja

neljälle esiintyjälle

Mia Heikkinen, Miika Hyytiäinen,

Eetu Lipponen, Inga Rikandi

26.7.

FRIDRICH BRUK

Sonaatti alttoviululle

Pēteris Trasuns (alttoviulu)

Sonaatti koklolle

Līga Girke (kokle)

Sonaatti oboelle ja pianoharmonikalle

Renate Lodzina (oboe), Samanta

Čipinska (pianoharmonikka)

Mazā Ģilde, Riika, Latvia

7.8.

CECILIA DAMSTRÖM

Helene – Nuances from the Life of

Helene Schjerfbeck

Heli Haapala (huilu), Kristiina Salmi

(oboe), Pekka Niskanen (klarineti),

Jaakko Luoma (fagotti) ja

Tiina Karakorpi (piano)

Pyhän Laurin kirkko, Janakkala

7.8.

JUKKA-PEKKA LEHTO & LAURA SEESMERI

Niin kutsuvat luodot

Jukka-Pekka Lehto (huilu), Salla

Vanhanen (viulu), Magdalena Büchert

(sello), Laura Seesmeri (lausunta)

Ahlaisten kirkko, Pori

9.8.

CECILIA DAMSTRÖM

Framtidens skugga

Monica Groop (mezzosopraano),

Juhani Lagerpetz (piano)

Solhälla, Pellinge

13.8.

PASI LYHTIKÄINEN

Liikutus

Seinäjoen kaupunginorkesterin muusikot

Striimikonsertti Seinäjoki-salista

19.8.

SAULI ZINOVJEV

Wiegenlied

Oslo Philharmonic Orchestra

joht. Klaus Mäkelä

Oslo concert hall, Oslo, Norja

26.8.

PAAVO HEININEN

Divertimento "Lauantai-ilta ja yö

Lappeenrannassa"

Lappeenrannan kaupunginorkesteri

Lappeenranta-sali

3.9.

JUKKA-PEKKA LEHTO

Mundus sonialis

Tibor Bogányi, Béla Bánfalvi, Saija

Jakovaara ja Magdalena Büchert (sello),

Pori Sinfonietta, joht. Tibor Bogányi

Promenadi-sali, Pori

5.9.

SEBASTIAN HILLI

Cinema

Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri,

joht. Janne Nisonen

Snellman-sali, Kokkola

6.9.

JUHA LEINONEN

Phrasen

Sami Junnonen (huilu),

Tuomas Turriago (piano)

Teljän kirkko, Pori

12.9.

SANNA AHVENJÄRVI

Juoksen perässäsi elämä

Runot: Elina Salminen

Trio Trecolor: Lotta Harju (viulu ja

lausunta), Maija Anttila (bassoklarinetti

ja lausunta), Marjukka Eskelinen

(piano ja lausunta)

Haapajärven seurakuntakoti

13.9.

MAIJA HYNNINEN

Little wings of gold

Jaume Dabra Fa (huilu)

Fabra i Coats, Barcelona, Espanja

”Tässä ovat vihannekset ja sinä olet kokki. Voit kokata mitä haluat.” Lyömäsoittaja Sho Kubota

muistelee, kuinka oli aluksi pettynyt säveltäjältä saamaansa partituuriin ja epämääräisiin esitysohjeisiin. Hän oli odottanut briljanttia loppunumeroa soolokonserttiin, mutta saikin ”vihannekset”: säveltäjän aiemman orkesteriteoksen yksinkertaiset bassorumpu- ja symbaalistemat. Perusteellisen pohdinnan jälkeen nykytanssilla ja näyttelemisellä – sekä tanssijan spontaanilla sukkahousuimprovisaatiolla – maustettuna ”vihannekset” maistuivat Tokion taideyliopiston professorina toimivalle säveltäjälle Kunitaka Kokajille: ”Jes! Tämä oli juuri sellainen kuin halusinkin!”

Kuopion kaupunginorkesterissa lyömäsoittinten äänenjohtajana työskentelevä Sho Kubota kantaesittää vuodessa yli kymmenen uutta teosta: sekä omia tilauksiaan, hänelle omistettuja sävellyksiä että muita. ”Olen kantaesittänyt uutta musiikkia jo viidentoista vuoden ajan, ja arvelisin, että niitä on nyt kertynyt jo yli 150”, hän kertoo. ”Isoin näistä oli Masahiro Ishijiman timpanikonsertto. Kantaesitimme sen täällä Kuopiossa.” Eniten häntä miellyttävät teatterilliset kappaleet, ja palkitsevinta on esittäjän vastuu: ”Yleisön ensivaikutelma muodostuu kantaesityksessä ja on täysin soittajien kädessä. Se on innostavaa!”

SHO KUBOTA, LYÖMÄSOITTIMET

Sho Kubota arvostaa sitä, kun säveltäjä on uskollinen omalle näkemykselleen ja tyylilleen: ”Kun säveltäjä hioo yksilöllisyytään, hän tulee yhä omintakeisemmaksi – parhaimmillaan niin, että muut eivät voikaan ymmärtää! Rakastan säveltäjiä, jotka kirjoittavat juuri sitä, mitä haluavat. Heidän teoksissaan on usein kiehtovaa salaperäisyyttä.” Hän kertoo pitävänsä tästä syystä erityisesti Karlheinz Stockhausenin ja Liana Alexandran teoksista: ”Ne ovat mahtavan outoja!”

Kaksi vuotta sitten Japanissa kantaesitetty Colin Matthewsin *Turning Point* oli myös erityinen kokemus. ”Musiikki itsessään on melko historialliseen tyyliin kirjoitettua, mutta tarinankerronnassa, jännitteessä ja rakenteessa oli jotain uutta.”

Suomalaisista säveltäjistä Sho Kubota kertoo kuuntelevansa aina muun muassa Jukka Tiensuun uudet sävellykset. ”Adam Vilagi on myös kirjoittanut minulle hienoja teoksia”, hän kertoo. Juuri syyskuussa kantaesitettiin vihdoin – koronaviruspandemian takia jo kaksi kertaa siirretty – Vilagin *Monstrous Dimensions* kitaralle ja lyömäsoittimille Kubotan kotikoungissa Kuopiossa. Helmikuussa on tiedossa Lugano Percussion Ensemblen levytys, jossa tallennetaan useita uusia lyömäsoitinyhtyekappaleita.

Instrumenttiaan Sho Kubota luonnehtii salaperäiseksi. ”Haluaisin säveltäjien ajattelevan, että materiaaleillakin on oma elämä. Uskon tämänkaltaiseen animismiin – ehkä siksi, että olen japanilainen”, hän pohtii. ”Tarvitsemme keskustelua soitinten kanssa: soita, kuuntele ja pohdi. Sitten voit löytää soittimen hengen.”

➔ shokubota.com

HAASTATTELU: HANNA ISOLAMMI

19.9.

ADAM VILAGI

Monstrous Dimensions

Markku Laakso (kitara), Sho Kubota (lyömäsoittimet)
Musiikkikeskus, Kuopio

LAURA KARLIN

25.9.

MARKKU KLAMI

verweilen

Ääni-installaatio
KulturWerk, Tübingen, Saksa

”Art has to be contagious on saksalaisen säveltäjän Adrian Oswaltin aloitteesta käynnistynyt projekti, joka sai kimmokkeensa koko ihmiskunnalle ajankohtaisesta aiheesta, koronaviruspandemiasta. Oswalt haluaa projektillaan nostaa esiin ihmisen tarpeen olla yhteydessä toisiinsa sekä taiteen kyvyn yhdistää ihmisiä vakavina ja hankalina aikoina.

Oswalt on kutsunut säveltäjiä ja muusikoita ympäri maailman luomaan sävellyksen tai improvisaation hänen antamansa melodian pohjalta. Säveltäjien ja muusikoiden teokset esitetään ääni-installaationa useissa paikoissa lähitulevaisuudessa. Ensimmäinen installaatio toteutetaan Tübingenin kaupungissa Saksassa syyskuussa 2020.

Teokseni *verweilen* (viipyilevä, viipyillen) on hidas, viipyilevä äänimaisema, joka kuvastaa omia pohdintojani ja kokemuksiani koronaviruspandemian aikana. Ihmisten tarve olla yhteyksissä ja vuorovaikutuksessa toistensa kanssa

on noussut merkittävästi esiin meneillään olevan globaalien kriisin aikana. *verweilenin* hitaasti muuntuvat äänimaisemat muistuttavat pandemian taustalla kytevästä pelosta ja uhkakuvista. Toivon myös musiikkini tuovan pehmeillä ja herkällä soinnillaan lohtua kuulijoilleen.” (Markku Klami, syyskuu 2020.)

30.9.

ASTA HYVÄRINEN

Wired

Riisuttu maa -sarja I–VII
Iida-Vilhelmiina Sinivalo (sello),
Karri Miettinen (röp), Asta Hyvärinen
(lyömäsoittimet), Heikki Savolainen
(elektroniikka)
Black Box, Musiikkitalo, Helsinki

HEIKKI TUULI

2.10.

OUTI TARKIAINEN

Jään lauluja

SAMPO HAAPAMÄKI

Synny!

Tuuli Lindeberg (sopraano), Radion
sinfoniaorkesteri, joht. Hannu Lintu
Konserttisali, Musiikkitalo, Helsinki
Yleisradion tilauksia
Suomen Säveltäjät
75 vuotta -juhlakonsertti

”RSO on 93-vuotisen toimintansa aikana kantaesittänyt yli 600 suomalaista sävellystä. Yleisradio on tilannut tämän konsertin molemmat uutuudet Suomen Säveltäjät ry:n 75-vuotisjuhlan kunniaksi. Outi Tarkiainen ja Sampo Haapamäki ovat osoittaneet ansiokasta joustavuutta muokkaamalla teoksistaan kaksi versiota: soittajistoltaan pienemmän voi esittää, vaikka orkesterin kokoa olisi epidemian vuoksi rajoitettu, toinen versio on suurelle orkesterille. [- -]

Tarkiaisen uusi orkesteriteos *Jään lauluja* on saanut inspiraationsa jään ikaikaista liikkeestä. ’Hitaasti vyöryvä ja kaiken alleen peittävä jää helisee, rytkyy ja vaikertaa natisten’, säveltäjä kuvailee. Samalla hän haluaa ilmentää sitä, kuinka ilmaston lämpeneminen murtaa ikivanhat luonnonlait.

Sampo Haapamäen laulusarja hyödyntää sopraano Tuuli Lindebergin virtuositeettia ja ilmaisuasteikkoa. Haapamäen musiikin pyöryttävä veto voima perustuu sille, että hän käyttää neljäsovasävelaskelua. Kun asteikossa onkin 12 sävelen sijaan 24 säveltä, esityskoneisto on lujilla mutta yleisö voi nauttia poikkeuksellisen värikkäästä elämyksestä.” (Hannu Lintu, yle.fi.)

3.10.

KAI NIEMINEN

Shadow(s) Play(s) for Flute,

Clarinet in A & Guitar

Trio Juslin–Sivonen–Teerijoki
Alppilan kirkko, Helsinki

5.10.

SEPPÖ POHJOLA

Pianokvintetto

Zagros-kvartetti,
Risto-Matti Marin (piano)

MINNA LEINONEN

Glow within

Hanna Kinnunen (huilu),
Mikko Raasakka (bassoklarinetti)
Camerata, Musiikkitalo, Helsinki

6.10.

SANNA AHVENJÄRVI &

TAPIO LAPPALAINEN

Ikirouta

TUOMAS KETTUNEN

Dark Woods

MARKO SUORSA

Veden äänistä

Arctos Ensemble, Meri-Lapin
jousikvartetti, Oulu Sinfonian
kamarimusiikot, joht. Juha Pisto
Kokkokankaan seurakuntakeskus,
Kempele
Uuden Musiikin Lokakuu

KIMMO PIHLAJAMÄE

8.10.
SAKARI RAAPPANA
Ragus, konsertto oboelle ja kamariorkesterille
Antti Turtiainen (oboe), Oulu Sinfonia, joht. Tomas Djupsjöbacka
Madetojan Sali, Oulu
Uuden Musiikin Lokakuu

”Taideteosten nimeäminen on mielenkiintoinen prosessi, eikä aina lainkaan helppo. Säveltäjä Sakari Raappana haudutti oboelle ja kamariorkesterille kirjoittamaansa konserttoa pitkään ja kertoo ajatusleikistä nimen takana: ”Nimellä on monta miellejohdinta. Raaga tarkoittaa melodian moodia intialaisessa musiikissa. Ragù puolestaan on pitkään haudutettua ruokaa tarkoittava sana ja kappale hautuikin kymmenen vuotta!” Säveltäjä huomauttaa myös, että lopusta alkuun luettuna Ragus on ”makea substantiivi”. [- -]

Konsertton solistina soittava Antti Turtiainen kuvaa teosta mosaiikkimaiseksi. ”Teos on sekä solistille että orkesterille haastava. Solistille soitettavaa on paljon, fraasit ovat pitkiä. Taatusti kyllä hiki lentää”, Turtiainen nauraa ja toteaa, että teoksesta huomaa selvästi säveltäjän mieltymyksen oboeen.” (UML konserttiohjelma, © Maisteriviestintää.)

8.10.
KARI TIKKA
Rakkaus on väkevä kuin kuolema
Kristian Lindroos, Annika Leino, Esa Ruuttunen, Satu Vihavainen, Marika Hölttä, Kaisa Näheranta, Aki Alamikkotervo, Jussi Vanttinen, Hannu Forsberg, Aku Ahjolinna, Brevis Nova -opperakuoro ja lapsikuoro, Helsinki Chamber Orchestra, joht. Kari Tikka
Aleksanterin teatteri, Helsinki
Muut esitykset: 9.10., 10.10. ja 11.10.

9.10.
JOUNI HIRVELÄ
Gesti
Maria Puusaari (viulu)
Kulttuuritalo Valve, Oulu
Uuden Musiikin Lokakuu

9.10.
KALEVI AHO
Sonaatti sellolle ja pianolle
Ulla Lampela (sello), Sonja Fräki (piano)
Snellman-sali, Kokkola

10.10.
PAOLA LIVORSI
Imaginary Spaces ed. 2 (uuden version kantaesitys)
Paola Livorsi (composition and sound design), Juho Laitinen (voice, cello and sound design), Roberto Fusco (live electronics and sound design), Marek Pluciennik (live cinema artist), Sampo Pyhälä (stage design)
Kaaapelitehdas, Helsinki
The concert is part of Catalyti exhibition and festival 2024, curated by Anne Klontz, 2.–13.10.2020.

10.10.
VILLE RAASAKKA
Bleak
Maria Puusaari (viulu), Tinna Thorsteinsdottir (piano), Sigurdur Gudjonsson (video), Tapio Lappalainen (elektroniikka)
Uuden Musiikin Lokakuu

11.10.
JOUKO TÖTTERSTRÖM
Ballata 2 «PJH»
Laura Mikkola (piano)
Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Kempele

HEIKKI TUULI

14.10.
TAPIO TUOMELA
Adieux
JUHANI T. VESIKKALA
Plainte
PERTTU HAAPANEN
Kodecs/Codecs (sekakuoroversion kantaesitys)
Helsingin kamarikuoro, joht. Jutta Seppinen
Camerata, Musiikkitalo, Helsinki

”Jäähyväiset elämälle, jäähyväiset edesmenneille, jäähyväiset vanhalle kestävämmälle elämäntavalle. Suomalaisväeltäjien teokset peilaavat laajaa tematiikkaa sodan uhreista ilmastonmuutokseen.

Tapio Tuomelan teos on Helsingin kamarikuoron, Musicatreize-kuoron ja ammattikuoroverkosto Tenson tilaus, joka saa nyt Suomen ensiesityksensä. Perttu Haapasen teos alun perin naiskuorolle, elektroniikalle ja videolle kuullaan puolestaan ensimmäistä kertaa sekakuoroversiona. Illan täydentää kantaesitys Helsingin kamarikuoron riveistäkin tutun Juhani Vesikkalan kynästä. Virtuottinen teos ammentaa 1600-luvun jäähyväishenkisestä luuttumusiikista. Konsertin johtaa monipuolinen kapellimestari ja laulaja Jutta Seppinen.” (helsinginkamarikuoro.fi, 2020.)

15.10.
MIOKO YOKOYAMA
Where a pendulum becomes free
Mila Krassynuk, SãoSoulez Larivlére, Njord Kårason Fossnes, Kwan Hon Gordon Lau, Cristina Cordero (alttoviulu)
Sankt-Nikolai-Kirche, Magdeburg, Saksa

SARRA VUORJOKI

16.10.
ARI ROMPPANEN
Sandbox of Almach
Eriko Takahashi (piano)
Alte Schmiede, Wien, Itävalta

”Sandbox of Almach is based on different forms of play – Agon, Alea, Mimicry and Ilinx – as described by French sociologist Roger Callois. This about 18-minute work for piano solo is divided into different sections according to this background. [- -]

Almach – Gamma Andromedae – one of the brightest stars of constellation Andromeda, looks a single star for a naked eye, but already with a small telescope it seems to be a double star. With a large telescope the other component of Almach actually reveals to be a triple star, so as a whole Almach is a quadruple star.

Eriko Takahashi – to whom Sandbox of Almach is composed for – gave the first performance of this piece in Vienna in 16th of October, 2020.” (Ari Romppanen, 2020.)

18.10.
JOUKO TÖTTERSTRÖM
Kyrie Lamentosa
Virpi Räisänen (laulu ja viulu)
Kuopion tuomiokirkko

JUSSI TAINEN

21.10.
CHARLIE MORROW
Serenade II
Ian Honeyman (tenori), Ville Hiilivirta (käyrätorvi), Otso Pakarinen (kitara ja koskettimet), 3D-äänimaisemat
Kohta-taidehalli, Helsinki

”Morrow (US, 1942, lives in Helsinki and Vermont) is a composer, sound artist and sound specialist, poet, graphic artist, events organiser and much more. He has called himself ‘multi-hatted’ (although always wearing his signature bowler hat) and a ‘frame-maker’, authoring a dazzling multitude of works and events, from intimate breathing chants to city-wide musical extravaganzas.

Morrow’s exhibition at Kohta will be a compressed survey, with new audio-visual work (including sound and site-specific drawing) and selections from his vast archive kept in Barton, Vermont, and spanning more than six decades. [- -]

The exhibition at Kohta will be accompanied by concerts and re-enacted performances in the surrounding Teurastamo area:

On Wednesday, 21 October, the evening of the opening, Morrow’s Serenade ii, a piece for tenor, French horn, keyboard/guitar and recorded soundscapes will be performed at Kunsthalle Kohta. [- -]” (noar.eu, 2020.)

22.10.
KAI NIEMINEN
Sinfonia nr:o 3 “Gestes... du voyage (Espèces d’espaces)”
Joensuun Orkesteri, joht. Eero Lehtimäki
Carelia-sali, Joensuu

22.10.
JAAKKO KUUSISTO
Jää
– Uuden pienennetylle orkesterille tehdyn version kantaesitys
Suomen Kansallisoopperan solistit, orkesteri ja kuoro
Suomen Kansallisooppera, Helsinki

24.10.
JUHANI KOMULAINEN
Kevät
Teksti: Eila Kivikk’aho.
Wiipurilaisen Osakunnan Laulajat, joht. Riku Laurikka

25.10.
SEPPÖ POHJOLA
Virret
JUHANI KOMULAINEN
Luodut, te Herraa kiittää
Sirkku Rintamäki (sopraano ja teosten johto), Lauluuyhtye Lumen Valo, Aino-Maija Riutamaa de Mata (sello), Eveliina Sumelius-Lindblom (piano), Ville Syrjäläinen (lyömäsoittimet)

27.10.
MINNA LEINONEN
Wish
Eeva Rysä (sello)
bounce
Eeva Rysä (sello), Jouko Laivuori (piano)
Wäinö Aaltosen Museo, Turku
Eeva Rysä esitti saman konserttiohjelman yhdessä Jouko Laivuoren kanssa Solistiyhdistyksen konsertissa TempPELLIAUKION kirkossa sunnuntaina 1.11.

28.10.
VELI KUJALA
Transformations - Concerto for Saxophone Quartet and Wind Orchestra
Saksofonikvartetti Aava (Joonatan Rautiola, Samu Metsänen, Kalle Oittinen, Eero Saunamäki) & Kaartin Soittokunta
joht. József Hárs
TempPELLIAUKION kirkko, Helsinki

2.11.2020–2.2.2021

JOSUÉ MORENO

Tunnel Piece

Site-specific sound and light installation
Rautatieasema, Helsinki

11.11.

MARKKU KLAMI

Etudes

Patrik Kleemola (kitara)
Sibelius-museo, Turku

13.11.

MARKKU NIKULA

Sininen vihko n:o 10 sekakuorolle

Koiton laulu, joht. Tomas Takolander
Balderin sali, Helsinki

MAARIT KYTÖHARJU

14.11.

PAOLA LIVORSI

Sounding Bodies

Paola Livorsi (composition and live electronics), Jousitus ensemble, Marek Pluciennik (live cinema artist), Giorgio Convertito & Vera Lapitskaya (dancers)
Vapaan taiteen tila, Helsinki

"The music will combine spoken voices and string instruments, together with the rhythms and timbres of analog projectors, electronically modified. The musicians and dancers will explore the space with their bodies and voices.

The event is the fourth artistic presentation of Livorsi's doctoral project "Human voice and instrumental voice: a comparative study in timbral content", Centre for Music and Technology, University of the Arts Helsinki." (vapaantaiteentila.fi, 2020.)

18.11.

JUHANI NUORVALA

Five Flashes from Flash Flash

Tuuli Lindeberg (sopraano), Emil Holmström (keyboard), Atte Kilpeläinen (alttoviulu), Tomas Djupsjöbacka (sello), Daniel Saur (lyömäsoittimet)
Schaumansali, Pietarsaari
RUSK-festivaali

20.11.

JUHANI NUORVALA

Waltz

Amalie Stalheim (sello)
Daniel Saur (marimba)
The Five Chords That Shook My World
Emil Holmström (piano)
Schaumansali, Pietarsaari
RUSK-festivaali

21.11.

JUHANI NUORVALA

Quaedam variationes ex "Bene quondam"

Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri, joht. Anna-Maria Helsing
Schaumansali, Pietarsaari
RUSK-festivaalin tilaus

AMI KOIRONEN

21.11.

ULF LÅNGBACKA

Galjonsfigur kuorolle ja elektroniikalle

Turun Konservatorion Kamarikuoro, joht. Timo Lehtovaara
Sipun-sali, Turku

"Galjonsfigur för blandad kör och elektronik beställdes av Åbo Konservatoriums kammarkör och dess dirigent Timo Lehtovaara. Verket komponerades under år 2020. Det

uruppförs i Sigyn-salen i Åbo 21.11 2020 kl. 16 i samband med konsertserien "Pihat kiinni" som innehåller även andra verk för kör och elektronik.

Verkets elektroniska ljudlandskap innehåller en mängd olika ljud – olika bearbetade ljud av vatten, viskningar, textfragment, basborduner av olika slag mm, som kombineras med en stämma för synth som spelas tillsammans med de färdigt bearbetade ljudfilerna. Allt detta kombineras med en körsats mestadels med traditionell sång i tät och espressiva ackord och en solostämma för sopran.

Texten skrevs av Petra Zilliacus år 2019. Den innehåller poetiska reflektioner som väckts av regalskeppets Wasas öde. Skeppet sjönk som bekant år 1628 i Stockholms hamn på sin jungfrufärd och lyftes upp till ytan år 1961. Sedan 1990 har skeppet ställts ut i Vasamuseet i Stockholm." (Ulf Långbacka, 2020.)

25.11.

LAURI MÄNTYSAARI

Élégie

Mikko Luoma (harmonikka)
Sibelius-museo, Turku

26.11.

JOUNI HIRVELÄ

[uus teos viululle, elektroniikalle ja videolle]

Maria Puusaari (viulu)
Camerata, Musiikkitalo, Helsinki

26.11.

OLLI KORTEKANGAS

Nomad

Pauliina Fred (traversohuilu)
Turun taidemuseo

28.11.

YRJÖ HJELT

Sinä iltana pyrytti lunta

Kamarikuoro Sofia Magdalena, joht. Taru Pisto
Pyhännän kirkko

PEPE ARANDA

1.12.

JOSUÉ MORENO

Weather Madrigals

Mikko Perkola (viola da gamba), Eero Palviainen (arkkiluuttu), Marianna Henriksson (cembalo), Josué Moreno (elektroniikka)
Vanha lukusali, Kansallisarkisto, Helsinki

"Weather Madrigals is an installation-performance articulated under the principles of 'aural weather' conceptualised by Moreno in his research. The composition consists of 5 madrigals each followed by a multichannel electroacoustic interlude as a form of real-time resonance. The project revisits the figured bass tradition to adapt it to a performance involving live electronics. The performance will engage the site by quarter-comma meantone tuning taking as reference G1 to 50 Hz which is the electricity frequency in Europe." (Josué Moreno, 2020.)

9.12.

KAI NIEMINEN

Jousikvartetto no. 4 "Sogni del Mare"

Meri-Lapin jousikvartetti
Rytikarin työväentalo, Kemi
Muut esitykset 10.12. (Aineen Taidemuseo, Tornio); 16.12. (Toivon Tupa, Simo); 17.12. (Nuorisoseurantalo, Tervola)

10.12.

ANTTI AUVINEN

[uus teos]

Joensuun kaupunginorkesteri, joht. Eero Lehtimäki
Carelia-sali, Joensuu

12.12.

MATTI HEININEN

Study on Apparitions V:

Poison per viola sola
KNM Berlin
KM28, Berliini, Saksa

STELLA REISMAA

13.12. – SIIRRETÄÄN VUOTEEN 2021

OSMO TAPIO RÄIHÄLÄ

Pragma

NED Ensemble, joht. Andrea Mannucci
Mattatoio la Pelanda, Rooma, Italia
Nuova consonanza -festivaalin tilaus

"Vietin vuonna 2019 kolme hedelmällistä kuukautta Roomassa. Sitä ei tunneta erityisenä nykymusiikkikeskuksena, mutta Italian panos 1900-luvun taidemusiikkiin on toki mittava. Lisäksi kynnys päästä paikallisiin musiikkikuvioihin on Roomassa matalampi kuin vaikkapa Pariisissa, jossa ruohonjuuritasoa ei oikeastaan ole. Niinpä sain välittömästi yhden kappaleeni Accademia filarmonica Romana -konserttisarjaan, ja kohta tilauksen Nuova consonanza -festivaalilta, joka on Rooman tärkein nykymusiikkitapahtuma.

Sävelsin septeton Pragma mittatilaustyönä desenzanolaiselle NED Ensemblelle kesällä 2020. Sen kokoonpanossa on huilu, klarinetti, piano ja jousikvartetti. Reilun 10 minuutin mittaisena teos on tiivis paketti, jonka neljä taitetta kuvaavat parisuhteen eri vaiheita. Mehän reagoimme toisiimme peilisolullamme (neuroni specchio), ja rakastumisvaihe on silkkää leikkiä (gioco d'amore). Jossain vaiheessa kaikki suhteet jäähtyvät, pahimmillaan arktiseksi (era glaciale), ja lopulta koittaa pragma – siis jonkinlainen järkisuhde. Nyt elän jännityksessä, että koronavirus ei peruuta esitystä ja pääsen

itse paikalle, sillä tartuntatilanne Italiassa on kääntynyt taas pahaksi." (Osmo Tapio Räihälä, 27.10.2020.)

"EDIT: Niin siinä kävi, että Italian jatkuvasti pahentunut koronatilanne pakotti siirtämään tämän kantaesityksen seuraavan vuoden festivaalille." (OTR, 26.11.2020.)

14.12.

JARKKO HARTIKAINEN

[uus teos polkupyörälle ja äänentoistolle]

Kalle Hakosalo (polkupyörä)
Majiansali, Oodi, Helsinki

19.12.

ILKKA HAMMO

Space Reflections

Andrzej Wilkus (kitara), Martta Jämsä (huilu), Kasper Leponiemi (kitara), Aapo Järvinen (huilu)
Organo, Musiikkitalo, Helsinki

21.12.

CHARLIE MORROW

Four Winds – Concerto Grosso for 4 French horns, electronic orchestra and soundscapes

4 French Horns (TBA), Otso Pakarinen (keyboards, soundscapes, conductor)
Kohta-taidehalli, Helsinki

2021

MAARIT KYTÖHARJU

Kevät 2021

– SIIRRETTY HUHTIKUULTA 2020

ARI VAKKILAINEN

Jousikvartetto nro 5

JOHANNA ERÄNKÖ

Fragments from the Shore

Kamus-kvartetti
Tulkinnanvaraista-konserttisarja

"Islannin luonto on karua ja kaunista. Metsiin tottuneelle kestää hetken, että ymmärtää aluksi aivan paljailta tuntuvien vuorien ja laaksojen kasvullisuuden rikkauden ja monimuotoisuuden. Mittakaava on kaikessa niin paljon pienempää, aivan maanpinnassa kasvaa kuitenkin kaikkea värikästä ja erikoista. Myös sinänsä luonnollisen ilmiön, eroosion, eli tuulen, veden tai jään aiheuttaman rapautumisen näkee Islannissa selvästi. Osansa prosessissa on kuitenkin myös meillä ihmisillä." (Johanna Eränkö, 2020.)

17.1.
OLLI KORTEKANGAS
Sonatina per oboe
Aale Lindgren (oboe)
Vihdin kirkko

21.1.
PASI LYYTIKÄINEN
Der unveröffentlichte Film der Eva Braun (Eva Braunin esittämätön nauha) – Monologiooppera
Libretto: Maritza Núñez
Ohjaus: Ville Saukkonen
Lavastus- ja pukusuunnittelu: Reeta Tuoresmäki
Valo- ja videosuunnittelu: Petteri Pietiäinen
Reetta Ristimäki (sopraano), kymmenen hengen kamariorkesteri, joht. Emilia Hoving
Suomalainen kamariooppera, Aleksanterin teatteri, Helsinki

SO

29.1.
JAN LEHTOLA
Short stories from Arches. Sonaatti käyrätorvelle ja pianolle
Tommi Hyttinen (käyrätorvi), Marko Hilpo (piano)
Konserttisali, Sibelius-Akatemian R-talo, Helsinki

5.2.
SAMI KLEMOLA
Ghost Notes – Concerto for Hammond organ and chamber orchestra

Emil Holmström (Hammond), Tapiola Sinfonetta, joht. Roland Kluttig
Espoon Kulttuurikeskus
Musica nova Helsinki

5.2.
KLAUS WIEDE
Sopra il buio d'abisso
Erkki Palola (alttoviulu), Tuomas Mali (piano)
Hakasalmen huvila, Helsinki

7.2.
OLLI VIRTAPERKO
Konsertto luonnontorville ja barokkiorkesterille
Tommi Hyttinen (luonnontorvi), Suomalainen barokkiorkesteri FIBO, joht. Tomas Djupsjöbacka
Ritarihuone, Helsinki
Musica nova Helsinki

10.2.
ROOPE MÄENPÄÄ
Jamais vu
Radion sinfoniaorkesteri, joht. TBA
Musiikkitalo, Helsinki

17.2.2021
- SIIRRETTY HUHTIKUULTA 2020.
MINNA LEINONEN
Alma!
Libretto: Hanna Weselius
CHANGEensemble, joht. Jutta Seppinen, Tuuli Lindeberg (sopraano), Olga Heikkilä (sopraano), Tanssiteatteri MD, Petri Kekoni (koreografi-ohjaaja), Jussi Suonikko (äänisuunnittelu)
Hällä, Tampere

17.2.
MATTI HEININEN
Spectral Night Music II
Sanna Engström (klarineti), Ilana Gothóni (viulu), Teemu Mastovaara (sello), Tuuli Lempa (piano)
[uusi teos harmonikalle]
Mikko Luoma (harmonikka)
Haunted Visions – studies on apparitions for solo bassoon and live electronics
Antti Salovaara (fagotti), Matti Heininen (eloelektroniikka)
Sibelius-museo, Turku

19.2.
ROOPE MÄENPÄÄ
Käsiin – Konsertto kanteleelle ja sinfoniaorkesterille
Eva Alkula (kantele), Tampere Filharmonia, joht. Taavi Oramo
Tampere-talo

21.2.
- SIIRRETTY TOUKOKUULTA 2020.
ROOPE MÄENPÄÄ
Kolloidi
JAMI KIANTO
Häviöjuhlat
JONNE VALTONEN
14.4k handshake
ROGER WANAMO
[uusi teos]
Ville Hautakangas (piano)
Pieni sali, Tampere-talo

MARTHE VEIJAN

25.2.
CECILIA DAMSTRÖM
Nixus op. 75
Joensuun kaupunginorkesteri ja Karelian State Philharmonic, joht. TBA
Carelia-sali, Joensuu

"The piece Nixus was finished on the 10th of September (at 4 a.m.), which also happens to be 'world suicide prevention day'. This coincidence feels very symbolic. Every year around 800 000 people commit suicide and the connection between mental illness and suicide is demonstrable. Despite the fact that 13 % of the world population suffers from mental illness, and one out of four people are affected at some point of their life by mental or neurological disorders, it is still taboo to talk about it, and probably in part therefore many people feel very lonely with their problems."

"Teeimme mahdollisimman laadukasta, uutta ja rohkeaa taidetta", Suomalaisen kamarioopperan toiminnanjohtaja **Reetta Ristimäki** summaa vuonna 1988 toimintansa aloittaneen yhdistyksen perusajatuksen. Vapaalla kentällä apurahapohjaisesti toimiva ryhmä on ottanut paikkansa kotimaisten kamarioopperoiden kantaesittäjänä.

Avainasemassa uuden esityksen syntymisessä on yhteistyö. Idea voi tulla monesta suunnasta, esimerkiksi libretistiltä, säveltäjältä tai Suomalaisen kamarioopperan ympärillä toimivilta henkilöiltä. Jos ideassa nähdään potentiaalia, sitä aletaan jalostaa. Etsitään tekijäpari, libretisti ja säveltäjä, ja haetaan apurahoja – yleensä useiden vuosien ajan.

"Kun etsimme säveltäjää uudelle teokselle, kyky tehdä tiimityötä on aivan oleellinen", Ristimäki kertoo. Suomalaisen kamarioopperan tekemisen kulttuurissa esitykset kasvatetaan yhteistyössä, ja kaikki näyttämötaideteoksen osa-alueet ovat tasa-arvoisia. Kompromissit kuuluvat asiaan. Säveltäjälle se voi Ristimäen mukaan tarkoittaa esimerkiksi tekstuurin yksinkertaistamista lauluäänien osuuksissa: "Kompleksinen ja kommervenkkinen lähestymistapa näyttämölle sävelletessä ei yleensä toimi tarinankerronnan kannalta. Esimerkiksi silloin, kun laulajan osuuden musiikillinen haaste on siedettävällä tasolla, hän pystyy keskittymään kokonaisuuteen – ja se taas palvelee taideteosta. Musiikki ja teksti ovat työkaluja, joilla

tehdään draamaa näyttämölle." Ryhmän toiminnan keskiössä on kulloinkin esitys, ja tavoitteena on tehdä ilmaisuvoimaista ja uudenlaista musiikkiteatteria. "Samalla tietysti haetaan mahdollisuuksia ammattilaisille – niin säveltäjille, libretisteille kuin esittäjillekin", Ristimäki kertoo.

Parhaillaan Suomalainen kamariooppera valmisteleekin kahden monologioopperan kokonaisuutta, jonka ensi-ilta on tammikuussa. Oopperoista toinen on **Pasi Lyytikäisen Maritza Núñezin** librettoon säveltämä *Der unveröffentlichte Film der Eva Braun (Eva Braunin esittämätön nauha)*, joka on Lyytikäisen omien sanojen mukaan "rankin ja ihanin" hänen säveltämistään teoksista. Ristimäki laulaa Eva Braunin osuuden. Lyytikäisen uutuuden pariin valikoitiin **Grigori Fridin** vuonna 1968 säveltämä *Anne Frank* -monologi-

ooppera, jossa solistina on sopraano **Anni Niemelä**. Ristimäki kuvaa teosten ilmaisevan päähenkilöidensä inhimillisiä tunteita ja ajatuksia vastakkaisista näkökulmista: "Missä määrin ihminen voi vaikuttaa kohtaloonsa, vai onko elämä lopulta vain sattumien summa?"

Oopperaryhmän edellinenkin produktio oli kahden kamarioopperan kokonaisuus, mutta siinä molemmat teokset olivat kantaesityksiä: **Uljas Pulkkinen** *I väntan på en jordbävning* ja **Paavo Korpijaakon Oikeusjuttu** vuoden 2019 joulukuussa. Ristimäkeä harmittaa, että kokonaisuus jäi niin monilta näkemättä. "Molemmissa teoksissa oli omanlaistaan vahvasti näyttämöllistä uutta ilmaisua, ja todella toivon, että saamme esitettyä niitä jossain vielä uudestaan!"

Vapaan kentän oopperaryhmiä on Suomessa useita, ja Ristimäen mukaan muun muassa tästä syystä kantaesitysten tekeminen on täällä paljon helpompaa kuin vaikkapa Keski-Euroopassa. "Rahoitusasiat ovat tietysti aina hankalia, ja pienten ryhmien rahoitus jää aina jollain tapaa vajaaksi. Isoille instituutioille taas kantaesitykset ovat valtava taloudellinen riski, ja siksi me vapaat pienet ryhmät voimme tehdä niitä helpommin. Emme ole niin kiinni lipputuloissa, vaan voimme pitää taiteen tekemisen lähtökohtana."

☛ kamariooppera.fi
☛ oopperaryhmat.fi

HAASTATTELU: HANNA ISOLAMMI

Kantaesittäjä SUOMALAINEN KAMARIOOPPERA

SO

TANJA AHOLA

The Latin word 'nexus' can translate as effort, pressure or strain. *Nixus* is dedicated to anyone who suffers from mental illness in any form. In this work, I try to illustrate how thoughts jump back and forth at a rapid pace, and often form a kind of hamster wheel, a vicious circle from which it is difficult to break out. I try to describe how the thoughts often lead to very gloomy moods and anxiety, which can even become physical manifestations in the body, like palpitations and pressure in the chest." (Cecilia Damström, 2020.)

5.3.
JOSUÉ MORENO
ambiente y postludio
Ciklus ensemble (flute, clarinet, piano, violin, violoncello, live-electronics and contact loudspeakers)
Conservatorio Superior de Música de Castilla y León, Salamanca, Espanja

10.3.
MINNA LEINONEN
Meeting Points
Laivaston soittokunta, joht. Tero Haikala
Sigyn-sali, Turku

17.3.
OUTI TARKIAINEN
The Ring of Fire and Love
Kungliga Filharmonikerna,
joht. Sakari Oramo
Konserthus Stockholm, Tukholma,
Ruotsi

18.3.
LAURI TOIVIO
Waterfront Path Northbound
Järvenpää-talo
Värinä-festivaalin tilausteos Järvenpään kaupungin 70-vuotisjuhlakonserttiin

26.3.
ULJAS PULKKIS
All the Truths We Cannot See: A Chernobyl Story
Libretto: Glenda Dawn Goss
Taideyliopiston Sibelius-Akatemian ja University of Southern California, Thornton School of Musicin opiskelijoita, joht. Markus Lehtinen & Brent McMunn,

Kenneth Cazan (ohjaus)
Taideyliopiston Sibelius-Akatemian ja University of Southern California, Thornton School of Musicin yhteistuotanto

9.4.
SAULI ZINOVJEV
Duo
Pekka Kuusisto (viulu),
Klaus Mäkelä (sello)
Espoon kulttuurikeskus

11.4.
OUTI TARKIAINEN
Jättämättä jälkeäkään (Without a Trace)
Paavali Jumppanen (piano)
The Phillips Collection,
Washington DC, USA

18.4.
JUHO MIETTINEN
Tree of Life
Päivi Väisänen (huilu), Petri Makkonen (harmonikka), Peter Gospodinov (sello)
Kuopion musiikkikeskus

24.4.
TZE YEUNG HO
minn(i)e for 5 voices, 5 accordions & electric guitar
Aule Urb (mezzo-soprano), Anneli Leinberg (mezzo-soprano), Kristel Marand (contralto), Ka Bo Chan (countertenor), Eilert Egil Taugbøl Hasseldal (baritone), Theodore Parker (electric guitar), Live Berger Brekke, Kristina Farstad Bjørndal, Momir Novakovic, Mikk Langeproon, Henri Zibo (accordion), Anselmi Hirvonen (director), Magnus Pind (video artist/scenographer)
T1 Blackbox, Tallinna, Viro

15.
MIKKO NISULA
Estrellita – rapsodia bandoneonille ja orkesterille
Henrik Sandås (bandoneon),
Tampere Filharmonia
Tampere-talo

8.5.
ILKKA HAMMO
Open Spaces
Pirkanmaan musiikkiopiston kitara-kanteleorkesteri, joht. Ilkka Hammo
Tampere-talo
Pirkanmaan musiikkiopiston tilaus opiston 50-vuotisjuhlakonserttiin

14.5.
ILKKA HAMMO
[uusi teos]
Jouko Laivuori (cembalo)
Tampere-talo

15.5.
ADAM VILAGI
[uusi teos kitaraduolle]
The Swinnish Guitar Duo
Hietsun paviljonki, Helsinki
Kitara Nova -festivaali

11.6.
CHARLIE MORROW
24 TUNTIA 48 MINUUTISSA – Kesäarkea Karjalassa 24 HOURS IN 48 MINUTES – Daily life in Summer Carelia
Libretto: Maija-Leena Remes
2 sopranos, 2 violins, French Horn, Tuba, Percussion, guitar-keyboards-soundscapes, cond. Otso Pakarinen
Kohta-taidehalli, Helsinki

SÄVELLYS-KONSERTIT

JUKKA RUOHOMÄEN
50-VUOTISSÄVELTÄJÄJUHLA
JA KONSERTTI
Ensimmäiset 50 vuotta – tarua ja totta
11.10.2020
Kulttuuritalo Valve, Oulu
Myös Helsingin Musiikkitalossa
27.11.2020 luentokonserttina

Päätoimittajalta

Musiikilla on merkitystä

Jos koronavuosi on jotain opettanut, niin ainakin sen, että harvat asiat ovat niin kiveen hakattuja kuin olisi ennalta luullut. Olemme oppineet sietämään monenlaisia muutoksia ja epävarmuutta, kehtämään pettymyksiä ja keksimään varavaihtoehtoja. Mutta vaikka uusia reittejä löytyykin, niiden etsiminen pakottaa helposti suuntaamaan katseen aina vain seuraavaan askeleeseen. Näköalat kapenevat ja olo tuntuu eksyneeltä.

Päivätyössäni Music Finlandissa musiikkialan huolenaiheet ovat tulleet tämän vuoden aikana hyvin tutuiksi. Pandemia on rajoittanut elävän musiikin toimintoja laajasti ja aiheuttanut haittaa muullekin musiikkialalle. Monet ovat huomanneet tipahtaneensa tyhjän päälle tulojen tyrehtyttyä, eikä kukaan osaa arvioida, miten kauan tilanne tulee vielä kehtämään.

Korona-ajan vaikeudet ovat koskeneet myös monia säveltäjiä, mutta yleisesti tilanne on näyttänyt häiritsevän taidemusiikin säveltämistä suhteellisen vähän. Eri kyselyiden perusteella esimerkiksi apurahalla työkentely on voinut sujua melko normaalisti, ja joillekin tilanne on vain antanut työrauhaa ja tarkoittanut erityisen luovaa kautta. Kenties muitakin tilanteeseensa tyytyväisiä on auttanut ajatus siitä, että säveltäjä joka tapauksessa tekee työtään tulevaisuutta kohti. Tai ehkä säveltäjät ovat vain niin tottuneet jatkuvaan epävarmuuteen ja tulojen moninaisuuteen, että tilanne ei tunnu niin vieraalta.

Kokonaiskuvaa korona-ajan pitkän aikavälin vaikutusten suhteen ei pysty vielä tarkasti näkemään, joten kyse on myös suhtautumisesta. Tätä lehteä toimitettaessa onkin ollut hauska nähdä, että luova musiikkiala ei tosiaan ole tästä tilanteesta passiivoitunut. Säveltäjä-yhdistys on saanut uusia jäseniä. Kantaesityslista ei sit-

tenkään supistunut olemattomiin, vaan uutta musiikkia on syntynyt ja se myös näyttää löytävän esityksensä, ennemmin tai myöhemmin. Festivaalit etsivät koko ajan keinoja tuoda yleisölle uudenlaisia nykymusiikki-kokemuksia, toiset striimein ja toiset kaupunkitilassa.

Konserttien striimaukseen jouduttiin hyppäämään keväällä nopeasti, mutta siinäkin ammattitaito ja rakenteet kehittyvät, ja tulevaisuudessa digitaalisuus voi tulla luontevasti livekokemuksen rinnalle. Ainakin itse seuraisin mielelläni jatkossakin vaikkapa perulaista oopperaa tai maailman keskeisiä festivaaleja – vaikka sitten striiminä, jollei paikalle pääseminen ole mahdollista.

Nyt juhluvuonna säveltäjien haastattelut mediassa ovat antaneet kuvaa ammattikunnasta, jolla on terve itseluottamus ja usko siihen, että nykymusiikilla on tässä maailmassa merkitystä. Laajat yhteiskunnalliset ja kulttuuriset teemat koskettavat myös säveltäjiä, kuten tässä lehdessä esitellyistä uusien levytysten teemoista on nähtävissä. Ja erityisesti nyt kriisitilanteessa arvot tulevat näkyville ja nousevat ohjaamaan sitä, mitä oikeasti pidämme tärkeänä.

Aktiivinen ratkaisukeskeisyys, uuteen tarttuminen ja poikkeustilanteessa toimiminen on tarkoittanut myös kompromisseja. Teoksia on jouduttu sovittamaan korona-ajan kokoonpanoille, mikä ei välttämättä takaa taiteellisen vision täydellistä toteutumista, mutta mahdollistaa sen, että uusi musiikki soi myös tässä ajassa. Musiikki voi tavoittaa kuulijansa hiukan eri reittejä kuin aiemmin, mutta tavoittaa kuitenkin. Sillä on merkitystä.

MERJA HOTTINEN
Kirjoittaja on Music Finlandin tutkimuspäällikkö ja musiikintutkija.

KEVÄÄLLÄ 2021 TULOSSA

MADETOJA-SÄÄTIÖN HAKUAIKA

1.-31.1.

➔ composers.fi > säveltäjälle > apurahat

SÄVELLYSKONSERTTI- AVUSTUKSET

TAMMIKUU

➔ composers.fi > säveltäjälle > apurahat

MUSICA NOVA HELSINKI

2.-10.2.

➔ musicanova.fi

JÄSENKYSELY

HELMIKUU

> seuraa sähköpostiasi

YHDISTYKSEN KEVÄTKOKOUS

MAALISKUU

> seuraa sähköpostiasi

NORDIC MUSIC DAYS

14.-17.4. FÄR-SAARET

➔ nordicmusicdays.org

YHDISTYKSEN KESÄKOKOUS

TOUKOKUU

> seuraa sähköpostiasi

KOMPOSITIO

1/2021

ilmestyy jo

viikolla 16